NŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI YAYIN ORGANI

TÜRKİYE MÜHENDİSLİK HABERLERİ

ORTEKSENGÜÇLENİYORTEKSENGÜÇLE
NGÜÇLENİYORTEKSENGÜÇLENİYORT
İYORTEKSENGÜÇLENİYORTEKSENGÜ
KSENGÜÇLENİYORTEKSENGÜÇLENİY
ÇLENİYORTEKSENGÜÇLENİYORTEKSE

94 MAYIS 1971

TÜRKİYE
MÜHENDİSLİK
HABERLERİ

TÜRKİYE MÜHENDİSLİK HABERLERİ

YIL : 17 CİLT : 17 SAYI : 194

Sahibi : İnşaat Mühendisleri Odası
Adına : Sedat ÖZKOL
Sorumlu Yazı İşleri Yönetmeni :
Bilgin BÜBEROĞLU

Yönetim Yeri :
Selânik Cad. No. 19/1 Yenişehir - Ankara
Tel : 12 13 69 - 17 85 99

Dizilip Basıldığı Yer :
DOĞUŞ Ltd. Şti. Matbaası - Ankara

Abone Tarifesi :
Fiyatı : 5,00 lira, Yıllığı : 60,— lira olup, dış memleketler için 10,— ve 120,— liradır. Yıllık abone tutarına özel sayı bedelleri de dahildir. Türkiye Mühendislik Haberleri Dergisi İnşaat Mühendisleri Odası üyelerine bedelsiz gönderilir.

Telif Hakları Tarifesi :
Derginin beher standart sayfası, telif yazılar için 30 lira, çeviri yazılar için 20 lira; orijinal şekil ve resimler için 10 - 30 liradır. Orijinal karikatürlere 50,— liraya kadar telif hakkı ödenir. ★ Yayın Komitesi gönderilen yazılar üzerinde gerekli düzeltmeyi yapmağa yetkilidir. ★ Basılan çeviri yazılardan dolayı her türlü sorumluluk çevirene aittir. ★ Yayınlanan yazılardaki fikir ve teknik sorumluluk yazarlarına ait olup İnşaat Mühendisleri Odası'nı ve dergiyi bağlamaz ★ Dergideki yazılar kaynak gösterilmek şartiyle izin alınarak) başka bir yayın aracında yayınlanabilir. İlânlardan sorumluluk kabul olunmaz. ★ Dergiye gönderilen çeviri ve fotoğrafların kaynaklarının gösterilmesi gerekir.

İLÂN TARİFESİ :

Ön kapak içi	1.250 TL.
Arka kapak	2.000 TL.
Arka kapak içi	1.000 TL.
İç sahifeler 1. sf.	900 TL.

İÇİNDEKİLER

dergimizden

Dergimizin bu sayısında Başyazıyı Ülkemizin tüm teknik elemanlarını örgütlemeyi amaçlayan TEKSEN'e ayırdık. Ayrıca TEKSEN'e üye giriş bildirgesini de bir ek olarak yayınlıyoruz; Kamu kesiminde çalışan bütün arkadaşlarımızın üye olmalarını rica ederiz.

Düşünceler bölümünde Sayın Sorguç'un ve Sayın Toner'in yazıları Karayollarımızı eleştirmekte ve yazarın Karayolları teşkilâtında Sayın Karakaş'ın da hazır bulunduğu bir toplantıda yaptığı konuşmayı aksettirmektedir. İlerideki sayılarımızda bu konuyu daha da geliştireceğimizi umuyoruz.

Bilgi Bankası kavramı ülkemizde çok yeni olmakla birlikte, ilerlemiş ülkelerde yaygın bir kullanılma alanına sahiptir. Bu çok etkili aracın kötü amaçlarla değil, insanların daha mutlu yaşaması için kullanılması en büyük dileğimizdir.

Boğaz köprüsü inşaatı üzerine çeşitli söylentilerin bulunduğu bu günlerde, müteahhit firmanın başka bir eserini anlatan Çöken Köprüler çeviri yazısının ilgi uyandıracağını umuyoruz. Ayrıca, zemin mekâniğinde kullanılan uluslararası notasyonu, bir standardizasyon çalışmasına yardımcı olmak amacıyla yayınladık.

Olaylar bölümünde bazılarını tanıttığımız yeni yatırımcı Bakanlara Odamızın ilettiği görüş ve istekleri de Odamızdan bölümümüzde yayınladık. Bu bölümde ayrıca, geçen sayımızda yayınlıyamadığımız, Yönetim Kurulu dışındaki seçim sonuçlarını veriyoruz.

Teknik Bülten'in yeni sayısı da hazırlanmış olup yakında elinize geçecektir. Gerek TMH gerekse Teknik Bülten için yazılarınızı beklemekteyiz. Ancak böylece dergilerimizin canlılığı artacak ve hattâ birer tartışma ortamı niteliğini kazanacaktır.

Saygılarımızla

T.M.H.

BAŞYAZI

TEKSEN GÜÇLENİYOR

Bilindiği gibi Türkiye Teknik Elemanlarının tek sendikal örgütü Teknik Personel Sendikası (TEKSEN) bir yıllık kısa bir çalışma süresi sonunda yurdun her yanında örgütlenmiş, 5000 üyeli güçlü bir kuruluş niteliğine kavuşmuş bulunmaktadır. Bir kaç ay öncesine kadar ilerici Odaların desteği ile ayakta durabilen TEKSEN bugün bütün meslek Odalarının önünde, görüşleri Odalar tarafından benimsenen ve de uygulanan bir örgüttür. Nitekim Teksen'in girişimiyle Teksen ve Odalar bir Teknik Personel Statüsü taslağı hazırlamış ve yatırımcı Bakanlıklarla bu konuda temasa geçmişlerdir. Ayrıca bu statü konusunda Türkiye Teknik Ordusunun görüşlerini almak isteyen TEKSEN geçtiğimiz iki hafta içerisinde Çorum, Samsun, Sivas, Erzurum, Kars, Van, Elâzığ ve Diyarbakır'da yüzlerce teknik elemanla toplantılar oluşturdu. Bu toplantılar Antalya, Edirne, Konya, Kayseri, Bursa gibi şehirlerimizde de oluşturularak tüm teknik elemanların görüşleri tespit edilecek ve böylece Teknik Personel Statüsü son biçimine kavuşturulacaktır. Bu statünün savunulmasının etkin bir şekilde yapılabilmesi, ayrıca

yan ödemeler konusundaki taleplerimizin gerçekleşebilmesi için olanakları sınırlı olan Odaların dışında sendikal bir örgütle birleşmemiz zorunlu olmaktadır. Bugün teknikeri, teknisyeni, jeologu, jeofizikçisi, kimyageri, matematikçisi, mühendisi ve mimarıyla tüm teknik orduyu biraraya getiren, bir çatı altında toplayan tek örgüt TEKSEN'dir. Hiç bir örgüt, hiç bir kuruluş TEKSEN'in dinamizmine, TEKSEN'in gücüne, TEKSEN'in mücadele azmine sahip değildir. On gün içerisinde TEKSEN yöneticilerinin tüm zahmetleri göze alarak 8 şehiri ve özellikle ülkemizin en fazla ihmal edilmiş bölgelerini ziyaret edebilmeleri de bu dinamizmin ve bu azmin en somut belgesidir. Teksen bir yıl içinde 200 kişilik bir örgüt durumundan 5000 üyeli güçlü bir sendika durumuna ulaşmış bulunmaktadır ve yine açık bir gerçektir ki TEKSEN'in kuruluşunda, yayılışında, örgütlenmesinde, kökleşmesinde en büyük gayret ve hatta öncülük İnşaat mühendislerinden gelmiştir. Bu hepimiz için bir övünç vesilesidir. Bununla beraber kamu kesiminde çalışan 30.000 teknik eleman bulunmaktadır. Amacımız bu yıl sonuna kadar TEKSEN üye sayısını en az 10.000 e çıkarmaktır. Bu nedenlerle TEKSEN'de şimdiye kadar öncülük görevini yükümlenmiş bulunan inşaat mühendislerine yeni görevler düşmektedir :

1 — Bugün kamu kesiminde çalışan inşaat mühendisleri arasında TEKSEN'e üye olmamış pek çok inşaat mühendisi bulunmaktadır. Bu arkadaşların sendikaya katılmaları, sendikada diğer teknik elemanlar ve inşaat mühendisleriyle birlikte haklarını savunmaları kendi çıkarları gereğidir. TEKSEN'e üye olmamış inşaat mühendisi arkadaşlarımızı ikna etmek, onları sendikaya ve sendikayı da onlara kazandırmak hepimizin temel görevidir.

2 — Sendika üyesi olan her inşaat mühendisi çalıştığı kuruluşta TEKSEN'in manevi temsilcisidir. TEKSEN'i yaymak, teknik elemanları, TEKSEN çatısı altında toplamak, TEKSEN'in çalışmalarını ve gücünü açıklamak bu arkadaşlarımıza düşmektedir.

3 — Sendikaya üye olan inşaat mühendisleri aidatların düzenli olarak bordrolarından kesilip kesilmediği aarştırmalı ve sendikanın bu tek maddi olanağından yoksun bırakılmaması için uyanık olmalıdırlar.

Sayın üyemiz; Birleşmenin, bütünleşmenin gereğine inanmayanların başarı sağlayabilmeleri imkânsızdır. Bu nedenlerle Odamızın Sayın Üyelerinden, kamu kesiminde çalışanların ilişikteki sendika giriş bildirgelerini en kısa zamanda doldurarak Teknik Personel Sendikası (TEKSEN) Sümer Sokak No : 10/7 adresine göndermelerini rica eder, kendilerini sevgi ve saygı ile selâmlarız.

İnşaat Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu

ÖZEL YÜKSEK OKULLARIN İPTAL GEREKÇESİ AÇIKLANDI

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun, özel yüksek okullarla ilgili hükümlerinin iptali hakkındaki Anayasa Mahkemesi karar ve gerekçesi dün açıklanmıştır. Resmî Gazete'de yayınlanan çok uzun gerekçede, "Eğitim ve öğretimin devletin temel görevi olduğu, bu görevin başkaları tarafından ticarî amaç güdülerek yerine getirilemiyeceği, ayrıca özel yüksek okulların Anayasanın eşitlik ilkesine de aykırı düştüğü" belirtilmiştir.

625 sayılı Kanunun 1. ve 13. maddelerinin iptali oy çokluğu ile, sekizinci maddesinin 2, 3 ve 4. fıkraları ile 48. ve 28. maddenin ikinci fıkrası da oybirliği ile iptal edilmiştir. Karar 9 temmuz 1971 gününden itibaren yürürlüğe girecektir. Kanunun 1. ve 13. maddelerinin iptaline Hakkı Ketenoğlu, Cemalettin Kurelman, Fazıl Uluocak, İhsan Ecemiş ve Halit Zarbun karşı çıkmışlardır.

Anayasa Mahkemesinin özel yüksek okullarla ilgili kanun hükmünün gerekçesi özetle şöyledir:

"— Anayasanın 120. maddesinde üniversiteler için devlet tekelinin öngörülmüş olmasıyle güdülen erek toplum yaşamı bakımından büyük önem taşıyan öğretim alanlarını yalnız özerk kamu tüzel kişilerine bırakmaktadır. Buna göre herhangi bir üniversitenin öğretim alanına girmiş bulunan konularda özel kişilerin yüksek öğretim kurumu kurmaları, 120 maddenin konulmuş ereklerinin birisiyle çelişir ve bu bakımdan Anayasaya aykırı olur. Ayrıca, ileride üniversite öğretimi alanına girecek olan bir öğretim konusunda özel yüksek okul açılması veya daha önce açılmış böyle bir okulun sürdürülmesi dahi o zaman Anayasaya aykırı bir duruma girmiş olacaktır.

Devletin tekelinin bir başka ereği de yabancıların Türkiye'de üniversite kurarak kendi kültürlerini Türk kültürünün zararına yaymalarını önlemektir. Üniversite görevi yapan özel yüksek okullar bu amaca dahi aykırı düşecektir.

İktisadi Çevreler

Üniversitelerin özerkliği ilkesi benimsenirken güdülen erek, üniversite öğretimi niteliğindeki yüksek öğretimi nesnel, bilimsel ölçüler dışındaki etkilerin, başka deyimle siyasal çevrelerin veya çeşitli çıkar veya düşünce kümelerinin etkileri dışında tutmaktadır. Özel yüksek okul zorunlu olarak devletin gözetim ve denetimi altında bulunacaktır. Bundan başka özel yüksek okullar belli iktisadî çevrelerin veya düşünce kümelerinin çıkarlarına uygun bir öğretime daha yatkın birer ortamdadırlar. Demek ki üniversite görevi yapan özel yüksek okullar, Anayasanın 120 nci maddesinde öngördüğü özerklik ilkesinin konulmasıyla güdülen erek ile dahi çatışmaktadırlar.

Devletin üniversitelere, onların özerkliği dolayısıyle gerekli olanlar için, belli sayıda adam yetiştirme ödevi yükleyemeyeceğine göre üniversite görevi yapan özel yüksek okulları yasaklamakla toplumda çok çeşitli uzmanlara olan gereksinmeyi dahi karşılayamamak durumunun yaratılacağı görüşü doğru değildir. Çünkü bir kez devlet yasalar, yaparak kuracağı üniversitelerle, ya da üniversitelerle anlaşıp kurduracağı yeni fakültelerle çeşitli uzmanlar yetişmesini sağlayabilir. Bundan başka bir takım alanlar için üniversite eğitimi niteliğinde eğitim yapmayan ve verdiği diplomalarla üniversite diplomalarına genellikle eşit sayılabilecek yetkiler sağlamayan yüksek

okullar açabileceği gibi Anayasanın 21. maddesindeki koşullara uyularak özel kişilerce bu türlü okulların açılmasına izin verebilir ve böylece çeşitli işler için türlü uzmanlara olan gereksinmeyi karşılayabilir. Kaldı ki, bir takım gereksinmelerin karşılanması gibi bir sakınca gerçekten var olsa bile, böyle bir durum Anayasaya aykırı bir kuralın yürürlükte kalmasına yol açamaz.

Üniversitelerdekine benzer özel eğitim yapılamayacağı düşüncesinin Anayasa'nın 21. maddesinin birinci fıkrasındaki öğretim özgürlüğüne aykırı düşeceği görüşü doğru değildir, çünkü bilim ve sanatı öğretme ve öğrenme özgürlüğü, Anayasanın 21. maddesinin 2. ve sonraki fıkralariyle 120. maddesinde sınırlandırılmıştır.

Anayasanın yorumunda 120. maddeyi bir yana atarak yalnızca 21. maddeden sonuç çıkarmak yanlış olur. Anayasanın 120. maddesinde üniversite kurma konusunda özel girişim için bir yasak konulmuştur. Bu Anayasal sınırlandırma karşısında Anayasanın 40. maddesindeki girişimler kurma özgürlüğüne ya da 36. maddesindeki mülkiyet güvencesine dayanılarak her alanda özel yüksek okul açılabileceği savunulamaz.

Özel yüksek okulların varlığı Anayasaya aykırı olunca, bunların çalışmalarının bir evresi olan sınav işlemlerinin dahi sözü geçen 120 madde kuralına aykırı olması hukuk mantığına göre bir zorunluktur.

Eşitlik İlkesi

Tartışma konusu 13. madde, özel yüksek okullar için üniversitelerde yapılan sınavlara ilişkin kurallardan başka bir kural düzeni benimsemiş olmakla, sınav düzeni bakımından dahi üniversitelerle bir tutulması gereken özel yüksek okul öğrencilerini haklı bir neden olmaksızın yasa önünde eşitlik ilkesini de kendi açısından zedelemiş bulunmaktadır. Demek ki, tartışma konusu kuralın, Anayasanın 120. maddesine aykırı olmadığı bir an için varsayılsa bile, Anayasanın 12. maddesine aykırılığı nedeniyle yine iptali gerekecektir.

Özel yüksek okullardaki sınav düzeninin üniversitelerdeki düzenden daha sıkı olduğu görüşü de eşitlik ilkesine aykırılığı ortadan kaldırmayacaktır. Zira, gerçeğe uygun olsa bile, böyle bir durumdan da özel yüksek okullar öğrencilerinin zararına olarak yasa önünde eşitlik ilkesi zedelenmiş bulunacaktır.

Öğrenim ve eğitim yoluyla halkı yetiştirme, devletin yerine getireceği en önemli kamu hizmetlerindendir. Türk toplumunu uygar uluslar ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi durumuna getirmek için insan yetiştirmenin en önemli bir devlet işi sayılması olağandır.

Öğretim ve eğitim devletin en önemli ödevlerinden sayılınca, bu konuda devlete yardımcı olarak özel kesimce açılacak ve işletilecek kurumların kazanç amacı güden kurumlar olmaması zorunlu olarak ortaya çıkar. Devletin başta gelen ve salt iktisadî alan dışında bulunan bir ödevi için yardımcı olmak üzere açılacak ve işletilecek bir kurumun zarardan korunmak düşüncesiyle yetinmeyip, kazanç amacı gütmesi, sosyal devlet ilkesi ile bağdaştırılamaz ve böyle bir duruma izin veren hiçbir kural, Anayasamızda yer almış değildir.

Kazanç Amacı

Kazanç amacı güden gerçek kişilerin ya da (kazanç ereğine yönelmiş ticaret ortaklıkları gibi) tüzel kişilerin özel öğretim ve eğitim kurumları açmaları, devletin başta gelen ödevlerinden bulunan bir temel ödevin kazanç amacı güden gerçek veya tüzel kişilerce yerine getirilmemesi gereği karşısında, Anayasaya aykırı bulunmaktadır. Demek ki, sözü edilen 1. madde kuralı, bir an için Anayasanın 120. maddesine aykırı sayılmasa bile, 50. maddesine ve devletin salt iktisadî nitelik taşıyan işleri dışında kalan alanlarda devlete yardımcı durumundaki özel kuruluşların kazanç amacı gütmemeleri gereğine aykırı bulunmaktadır. Bu yüzden de iptali gerekir.

Şu da unutulmamalıdır ki, devletin başta gelen ödevinin kazanç ereği güden özel kuruluşlarca yerine getirilmesi, öğretim ve eğitimin temel hedefinden saptırılması, gitgide soysuzlaştırılması sakıncasını doğurur ve böylelikle eğitim ve öğretim yoluyla hem bilgili, hem nitelikli yurtdaşlar yetiştirilmesine yönelen Anayasal erekten iyice uzaklaşılmış olur." **Milliyet**

ÖZEL OKULLAR İÇİN DOKUZ MADDELİK TASARI HAZIRLANDI

Millî Eğitim Bakanlığı, özel okullar sorununu çözümlemek amacıyla hazırladığı 9 maddelik tasarıyı Ankara'da toplanan Üniversite Rektörlerine dağıtmıştır.

Özel okullar sorununa çözüm yolu bulmak amacıyla Millî Eğitim Bakanlığında "okul sahipleri" "öğrenci, öğretim üyeleri, bilim kurulları" ve son ola rak Üniversite Rektörleriyle ayrı ayrı toplantılar düzenlenmiş, çeşitli görüşler tesbit edilmiştir. Bakanlık bu görüşlerin ışığında 9 maddelik tasarıyı hazırlamıştır.

Üniversite Rektörlerine dağıtılan 9 maddelik tasarı şöyledir :

1) 9 temmuz 1971 tarihinde özel yüksek okullar devletleştirilmelidir.

2) Üniversite alanlarına giren özel yüksek okullar üniversite rektörlüklerine, fakültelere yüksek okul olarak bağlanmak suretiyle ya tasfiye edilmeli veya geliştirilmelidir.

3) Tasfiye ve gelişme statüleri, ilgili üniversite organlarınca kararlaştırılmalıdır.

4) Yüksek okulların fakültelere bağlanabilmesi için binaların kiralanması, satın alınması ve araçların kullanılması gibi maddî alandaki şartlar ilgili fakültelerce tesbit edilmelidir.

5) Fakültelere bağlanacak bu okullarda görevlendirilecek öğretim üyeleri, yardımcıları, idareciler ve diğer personelin seçimi, görevlendirilmesi, bunlar için her çeşit ödeme yolları, gerekli ek ödenekler gibi hususlar ilgili üniversite organlarınca tesbit edilmelidir.

6) Öğrencilerin 9 temmuza kadar kazandıkları haklar saklı tutularak, daha sonraki eğitim ve öğretimleriyle ilgili hususlar fakültelerce kabul edilecek yönetmeliklere ve programlara göre yürütülmelidir.

7) Yüksek öğretimde genellik ve eşitlik prensibine uygun olarak öğrencilerden harç alınması uygundur. Uygulamada, imtihanla yüksek öğretime giren öğrencilere geniş ölçüde burs ve kredi sistemi uygulaması ve özel yüksek okullardan gelen öğrencilerin para ödemeye devam etmeleri uygun olur.

8) Resmî kadrolu öğretim üyelerinden yararlanmağa devam olunabilmek için gerekli şartlar sağlanmalı, ek ders saati ücreti ihdas edilmeli ve bu ücret çekici olmalıdır.

9) Memleketin insangücü ihtiyaçlarına göre yüksek öğretim planlamasının yapılabilmesi ve yürütülebilmesi için yetkili bir örgüt kurulmalıdır.

Rektörler, Bakanlığın öngördüğü 9 maddelik tasarıyı dikkate alarak üniversite yetkili organlarının görüşlerini bir hafta içinde Eğitim Bakanlığına bildireceklerdir.

Bakanlık, bundan sonra "Özel yüksek okullar sorunu" hakkında kesin kararını tesbit edecektir. **Milliyet**

YEDİ KURULUŞ ÖZEL OKULLARIN SATIN ALINMASINA KARŞI ÇIKTI

Anayasa Mahkemesinin Özel Yüksek Okullar Kanununun iptal gerekçesi ile ilgili olarak yedi devrimci kuruluş ortak bir basın toplantısı düzenlemiştir. Toplantıda özel okul öğrencilerinin Devlet okullarında okutulabileceği öne sürülmüş, mevcut özel okul diplomalarının geçerlilik kazanılması için tedbir alınması önerilmiştir.

Toplantı sonunda Mimarlar, Makine ve Kimya Mühendisleri Odaları İstanbul Şubeleri ile Üniversite Asistanları Sendikası İstanbul Şubesi, Türkiye Özel Yüksek Okullar Federasyonu, Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu ve Robert Kolej Öğrenci Derneği ortak bildiri yayımlamışlardır.

Toplantıda Türkiye Özel Yüksek Okullar Federasyonu adına konuşan Hüseyin Üstünerenler, özel okullar yanında Devlet Üniversitelerinin de öğretim yönünden yetersiz olduğunu öne sürmüş "Yanlış program nedeniyle Üniversitelerde beyin ve para kaybı doğmaktadır" demiştir.

Bu arada yayımlanan bildiride Özel Yüksek Okulların Devlet tarafından satın alınmasının Anayasaca öngörülen Sosyal Devlet anlayışına uymayacağı ifade edilmiş, her fakültede gece öğretimi yapılması, yeni Devlet okulları açılması önerilmiştir. Öte yandan iptal kararından öğrencilerin zarar görmemesi için mevcut özel okul diplomalarının geçerlilik kazanması için tedbirler alınması istenmiştir. **Cumhuriyet**

TÖS M. EĞİTİM BAKANINA MUHTIRA VERDİ

TÖS, hükümet programı hazırlanırken, Milli Eğitim Bakanına bir muhtıra vermiş ve "İşe değer veren Atatürk'çü ve lâik bir eğitim ve öğretimin ana ilkeleri' 'ile ilgili görüşlerini bildirmiştir.

TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt un bir mektubuna ilişik olarak Şinasi Orel'e verilen muhtırada, Milli Eğitim Bakanlığı merkez örgütünde yapılması zorunlu düzeltmelerle, öğretmenlerin kadro ve intibakları konusuna değinilmiştir.

TÖS, muhtıra metnini şimdi açıklamayı uygun bulmadığını basına verdiği bülteninde ifade etmiştir. **Akşam**

MADEN MÜHENDİSLERİ "PROGRAM ODAMIZ GÖRÜNÜŞE UYGUN"

Maden Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu bir açıklama yaparak, Prof. Nihat Erim Hükümetinin hazırladığı programda Madencilik ve Enerji Sektörü ile ilgili olarak yer alan ilkelerin kendi görüşlerine de uygun olduğunu bildirmişlerdir.

Maden Mühendisleri Odasının açıklamasında özetle şöyle denilmektedir:

"Maden sektörünün, yurdumuzun geri kalmışlıktan kurtulmasına yeterli katkılar da bulunamadığı herkesce bilinen bir gerçektir.

Bugüne kadar odamızca bunun temel nedenleri, çeşitli yollarla gerek hükümetlere gerekse kamu oyuna duyurulmaya çalışılmış ve tedbirler önerilmiştir.

Yeni hükümetin programın da madencilik ve enerji sektörü ile ilgili olarak yer alan ilkeler odamızın görüşlerine ve önerilerine uymaktadır. Bu ilkelerin öncelikle ve ciddiyetle uygulanması halinde büyük ulusal yararlar sağlanacağını Türk kamu oyuna duyurmayı görev sayıyoruz."

Yenigün

TÜTÖS DE ÜST KADEMEDE REFORM İSTİYOR

Türkiye Teknik Öğretmenler Sendikası (TÜTÖS) Millî Eğitim Bakanı Şinasi Orel'e verilmesi kararlaştırılan muhtırada, "Meslekî ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı Merkezi Örgütünde görev almış, siyasal iktidarların olumsuz icraatlarına aracılık ederek öğretmenlerin güvenini yitirmiş üst kademe yöneticilerinin yerine, reformcu kişiler atanmalıdır" denmektedir.

TÜTÖS Genel Başkanı Mehmet Emin Zorkun'un imzasını taşıyan muhtıra metninde, eğitim ve öğretim faaliyetlerinde okullardan kopuk bürokrasi anlayışının terkedilerek genel müdürlüklerin kuruluş ve işleyişlerinin yeniden düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Anayasal birer kuruluş olan öğretmen sendikalarının öğretmenlere daha iyi hizmet edebilmeleri için, 624 sayılı Devlet Personeli Sendikaları Kanununda gerekli değişiklikler yapılarak, hem kamu personeline grev hakkının verilmesi ve hem de sendika yöneticilerinin yasal güvenceye kavuşturulması istenen muhtırada, sanat enstitüsü mezunlarının istihdam sorununu çözümleyecek olan "çıraklık, kalfalık ve ustalık kanununun" bir an önce çıkarılması gerektiği ifade edilmiştir.

Türkiye Teknik Öğretmenler Sendikası tarafından Millî Eğitim Bakanı Şinasi Orel'e verilmesi kararlaştırılan muhtırada daha sonra, "meslekî ve teknik öğretim reform komitesi kurulması, denetleme sisteminin yenilenmesi, sanat enstitüleri, kız enstitüleri ve teknisyen okullarının günün koşullarına göre düzenlenmesi ile öğretmenlerin çeşitli sosyal ve ekonomik özlük haklarının tam olarak sağlanması" konularına yer verilmiştir.

Ulus

İDARİ KADEMEDE KÖKLÜ REFORM ZORUNLUDUR

Türkiye Kamu Personeli Sendikları Konfederasyonu (Türk-Persen) Genel Sekreteri Vedat Banoğlu, idarî kademede köklü bir reformun zorunlu hale geldiğini öne sürmüş, 'Reformların başarıya ulaşabilmesi için, sevk ve idare kadrosunda görevli yüksek dereceli memurların değiştirilmesi gerekmektedir" demiştir.

Çeşitli yurt ve kamu personeli sorunları konusunda düzenlenen basın toplantısında 657 sayılı Personel Kanununun sakat bırakıldığını da iddia eden Türk-Persen Genel Sekreteri Vedat Banoğlu, kamu idaresinin düzensiz oluşundan yakınmıştır. **Ulus**

TÖS VE İLKSEN PARTİZANLARIN TEMİZLENMESİNİ İSTEDİ

Türkiye Öğretmenler Sendikası Genel Başkanı Fakir Baykurt yayınladığı bildiride, Hükümetin kurulmasından bu yana epey zaman geçmesine rağmen, çalışmalara başlanmamasını kınamış, "Toplum ve ülkemiz, içine düşürüldüğü bunalımlardan, ancak köklü reformlarla iç ve dış sömürünün önlenmesiyle halkın gerçek iktidarına giden yoldaki maddî ve sosyal engellerin kaldırılmasıyla kurtarılabilir" demiştir.

"Kuvvetli ve inandırıcı hükümetin kurulmasından sonra "Habire zaman geçtiğini" fakat henüz yeni bakanların çalışmaya başlayamadıklarını ifade eden Baykurt belli başlı yüksek yöneticilerin değiştirilmesinde çekingenlik ve tereddüt gösterildiğini belirtmiş ve özetle şöyle demiştir:

"Türkiye Cumhuriyetinin geleceğini ağır tehlike içine düşüren idarenin birinci derecedeki memurları, bu makamlarda, yeni bakanlar tarafından çok sevildikleri için değil, bazı nedenlerden dolayı oturmaktadırlar. Yeni atanacak kimseler için birtakım merciler olumsuz raporlar vermekte, böylece devlet çarkı, reformları gerçekleştirecek bir niteliğe kavuşturulamamaktadır. Geçmiş idarenin müsteşar ve müdürleriyle reformların yapılamıyacağı ise apaçık bir gerçektir."

Öteyandan Türkiye İlksen Merkez Yürütme Kurulu üyeleri, Millî Eğitim Bakanı Şinasi Orel ile eğitim sorunları üzerine bir görüşme yapmışlardır.

Toplantı sonunda bir açıklama yapan İlksen Genel Başkanı Kenan Keleş, Bakan Orel'den, "Bakanlık Merkez örgütünün karanlıkçı, partizan kişilerden temizlenmesini" istediklerini söylemiştir.

"İlköğretim topluluğunun kendisinden Mustafa Necati ve Hasan Ali Yücel çizgisinde lâik, Atatürkçü, devrimci görevler beklediğini belirttik. Sayın Bakan'a daha önce verdiğimiz muhtıradaki görüşlerimizi özetliyerek; ilerici bir eğitim politikasının ön koşullarının, Bakanlık Merkez örgütünün karanlıkçı ve partizan unsurlardan temizlenmesi ve öğretmenlerin, özellikle ilkokul öğretmenlerinin sorunlarına eğilinmesi olduğunu ifade ettik. İlkokul öğretmenlerinin, personel kanunu ile intibak uygulamasında uğradıkları haksızlıkların giderilmesi, disiplin tayin ve nakil işlerinin demokratik ve objektif kurallara bağlanması ile çeşitli eylemlerinden ötürü haksız işlemlere maruz kalan öğretmenlerin eski durumlarına döndürmeleri için bir an önce gerekli tedbirlerin alınmasını istedik."

Yenigün

YOL - PERSEN BAŞKANI ŞANTİYE VE AĞIRLIK ZAMLARININ ÖDENMEDİĞİNİ ÖNE SÜRDÜ

Karayolları Memur Sendikaları Konfederasyonu (Yol - Persen) Genel Başkanı Aydemir Canefe, "Yan ödeme tüzükleri çıkıncaya kadar muhtelif hizmet sınıflarının eski tazminatlarının ödenmesini" öngören kararnameye rağmen, teknik hizmetler sınıfına şantiye ve ağırlık zamlarının ödenmediğini ileri sürmüştür.

Canefe bu konuda şunları söylemiştir:

"28.2.1971 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan 7/2024 sayılı kararnameye istinaden yan ödeme tüzükleri çıkıncaya kadar muhtelif hizmet sınıflarının eski tazminatlarının ödenmesi öngörülmüştür.

Kararname, teknik hizmetler sınıfından gayrı sınıflara tatbik edilmiş ve ödemeler yapılmış olmasına rağmen, teknik hizmetler sınıfına kararname gereğince ödenmesi gereken şantiye zammı ve ağırlık zammı ödenmemektedir. Bu durum, biz hizmet sınıfını kararnameye rağmen mağdur duruma düşürmüştür. Sebep, diğer hizmet sınıflarında ödemelerin tazminat esasına göre yapılmasına karşılık, teknik hizmetler sınıfında şantiye zammı ile ağırlık zammının yevmiye üzerine eklenerek vergiye tabi tutulduktan sonra bu hizmet sınıflarının net alacağı farkın tesbitinin yapılması gereğinin tefsir edilememesindendir.

Muhtelif kademelere yapılan müracatlara rağmen, konuya çözüm bulunamamakta ve personel kanunu tadili tatbikinden sonra almakta oldukları net maaşın daha altındaki net para dondurulan teknik hizmetler sınıfına diğer hizmetler sınıfının yanısıra, kararname ye de aykırı olarak ödeme yapılmayarak mağduriyetleri genişletilmektedir."

Ulus

MEMURLARDAN KESİLEN % 5'LER İLE BÜTÇE AÇIĞI KAPATILMAK İSTENİYOR

Türk-Persen Genel Sekreteri Vedat Banoğlu, Memur Yardımlaşma Kurumu için memurlardan kesilen ve Merkez Bankasında biriken 400 milyon liraya yakın paranın amaç dışı ve bütçe açığının kapatılması için kullanılmak istendiğini ve bu maksatla Maliye Bakanlığının bir kararname hazırlayarak Başbakanlığa sevkettiğini öne sürmüştür.

Türk-Persen Genel Sekreteri, adı geçen kararname hakkında da açıklamalarda bulunmuş, Türk memurunun yasaya aykırı ve kendisine ait bir paranın amaç dışı kullanılmasına izin vermeyeceğini bildirmiştir. **Ulus**

YENİ HÜKÜMETİN TEKNİKERLER SORUNUNA EĞİLMESİ İSTENİYOR

İstanbul Akşam Tekniker Yüksek Okulu Talebe Cemiyeti Başkanı Kemalettin Bereket yayımladığı bir bildiri ile yeni hükümetin tekniker ve yüksek tekniker sorunlarına eğilmesini istemiştir. Bereket 5 maddede topladığı sorunlarının daha önce 7. Millî Eğitim Şûrası tarafından saptandığını belirtmiş: "Yeni kurulan Atatürkçü ve Reformcu hükümet tarafından kesinlikle çözümlenmesini umuyor, bekliyor ve diliyoruz" demiştir.

Bereket Tekniker ve yüksek tekniker sorunlarını şöyle sıralamıştır.

1 — Yüksek tekniker okulları kapatılmamalı.

2 — Yüksek Tekniker Okulu mezunlarının işyerlerindeki ünvan ve yetkileri kanunî teminat altına alınmalı.

3 — Resmî tekniker ve yüksek teknikerlere kadro açılması.

4 — Akşam Teknik Okulları en kısa zamanda açılmalı.

5 — Halen verilmekte olan Yüksek Tekniker Okulu diplomalarındaki hatalı tertip değiştirilmeli.

Cumhuriyet

OREL: İLKOKULLAR 4 YIL OLACAK SONRA "İŞ" EĞİTİMİ GÖRÜLECEK

Milli Eğitim Bakanı Şinasi Orel, "8 yıllık ilk öğrenimde, ilkokul bölümü 4 yıla indirilecek, geriye kalan 4 yılda da öğrencilere hayata hazırlayıcı bilgiler verilecektir" demiştir.

"Bu okulların önce çeşitli bölgelerde deneme niteliğinde açılacağını" da belirten Orel, daha sonra şöyle konuşmuştur :

"8 yıllık okullarda, 4 yıllık ilkokul eğitiminden sonra, bölgelerin özelliklerine göre çocuklar "iş esası" üzerinde eğitim görecekler, öğrenci köyüne döndüğü zaman köy hayatına ve ekonomisine yararlı duruma gelecektir. Bu öğrenciler, yerine göre demircilik, sağlık işleri, tarım işleri öğrenecekler ve 8 yıllık bir eğitim, öğrencileri hayatını kazanabilir vatandaş durumuna getirecektir."

Eğitim Bakanı Orel bir soru üzerine, "Öğrencilerin istedikleri takdirde orta öğrenime geçebileceklerini" bildirmiş, "Ancak klasik okulların da değişeceğini" ifade etmiştir.

Bakanın verdiği bilgiye göre, "Öğrenciler ortaokulu bitirdikten sonra, Liseye geçerken, "yöneltme sınıfı"ndan geçecekler, isteyenler bir meslek ve sanat dalına ayrılırken, isteyenler de yeteneklerine göre, üniversiteye gidebileceklerdir.

Orel ayrıca 8 inci Eğitim Şûrasında alınan kararların uygulanacağını bildirmiş, "Kimsenin şansını kösteklemeden yatay ve dikey geçiş imkânlarından yararlanmasını sağlayacağız" demiştir. **Milliyet**

GECEKONDU BÖLGELERİNDEKİ ARSALARIN KAMULAŞTIRILMASI İSTENDİ

Gecekondu bölgelerinin ıslâh sosyal ve kültürel kalkındırma Derneğinin düzenlediği gecede bir konuşma yapan Dernek Başkanı Mehmet Altay gecekondu bölgelerindeki arsaların tümünün kamulaştırılmasını istemiştir.

"Gecekondu bölgeleri imar durumunun bir an önce düzenlenmesi gerektiğini" belirten Altay, "Dernek üyelerine konutlar öncelikle verilmelidir. Tüm gecekondu halkı fenni ve sıhhi birer meskene kavuşturulmalı, şehirsel hizmetler gecekondu bölgelerine getirilmelidir" demiştir.

Altay'dan sonra söz alan İmar ve İskân Bakanı S. Babüroğlu da gecekondu bölgelerinde oturanların sorunlarına yeni tedbirlerle eğilmek kararında olduklarını ileri sürmüştür.

Yenigün

TOPRAK REFORMUNDAN TELÂŞA DÜŞEN ÇUKUROVALI TOPRAK SAHİPLERİ ANKARA'YA HEYET GÖNDERECEK

Çukurova'daki büyük toprak sahipleri, toprak reformunu gerçekleştirecek olan Erim hükümetinin meclislerden güven oyu alması üzerine telâşa kapılmışlar ve aralarında toplantı yaparak Ankara'ya heyet göndermeyi kararlaştırmışlardır.

Ankara'ya gidecek heyetin masraflarının karşılanması için aralarında bin er, 2000'er lira para da toplayan büyük toprak sahipleri, toprak reformu kanununun savsaklanması ya da istedikleri biçimde çıkması için her çareye başvuracaklarını belirtmişlerdir.

Önümüzdeki günlerde Ankara'ya gidecek olan heyet, Başbakan ve Tarım Bakanı ile görüştükten sonra senatör ve milletvekilleriyle de görüşerek kendilerine yardımcı olmalarını isteyeceklerdir. **Cumhuriyet**

ŞİMEL ŞİRKETİ SORUMLULARI İLE SENATO ARAŞTIRMA RAPORU GÖRÜŞÜLDÜ

Cumhuriyet Senatosunun birleşiminde, Tabiî Senatör Şükran Özkaya'nın önergesi üzerine İller Bankası ve banka tarafından kurulan Simel Şirketinin sorumluları hakkında kurulan Senato Araştırma Komisyonu raporu görüşülmüştür.

İstanbul Maltepe'sinde Mehmet Kavala'ya ait bir arsanın İller Bankası tarafından 3 milyon 700 bin liraya satın alınması ve bu meblâğın 2 milyon lirasının ödeniş biçiminde görülen yolsuzlukları kapsayan rapor üzerinde söz alan DP Senatörü Hüsnü Dikeçligil, satın alma işleminin yapıldığı tarihlerde İller Bankası Genel Müdürü olan AP Nevşehir Milletvekili Esat Kıratlıoğlu ve Bankanın Malzeme Dairesi Müdürü AP Kayseri Milletvekili Şevket Doğan'ın dokunulmazlıklarının kaldırılarak, mahkeme huzurunda hesap vermeleri gerektiğini söylemiştir.

Hükümet adına konuşan Devlet Bakanı Doğan Kitaplı ise, komisyonun ortaya çıkardığı gerçekler uyarınca gerekenin yapılacağını ifade etmiştir.

Cumhuriyet

İLÂÇ SANAYİİNİN DEVLETLEŞTİRİLMESİ İSTENDİ

Türkiye Sağlık Memurları Sendikası, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Prof. Dr. Türkân Akyol'a bir muhtıra vererek, ilâç sanayi ve dağıtımının devletleştirilmesini istemiştir.

Sendika Genel Başkanı Ömer İzci ile Genel Sekreter Mümtaz Adıgüzel'in imzasını taşıyan muhtırada, Sağlık İşleri Genel Müdürlüğünün adının da "Koruyucu Sağlık Hizmetleri ve Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü olarak değiştirilmesi" teklif edilmiştir.

İlâç fiatlarının yüksek oluşunun tedavi edici hizmet randımanının düşmesine sebep olduğu ileri sürülen muhtırada şöyle denilmektedir.

"Bizce bunun çözüm yolu, ilâç sanayii ve dağıtımının devletleştirilmesidir. Reformcu bir kabinenin Sağlık Bakanı olarak konuya eğilmeniz ülkemiz için yapılması gerekli en büyük hizmetlerden biri olacaktır.

Zira ilâç sanayiinin, her yönü ile halk yararı esasına dayalı ve bugünkü hali ile Anayasamız doğrultusunda reformist bir düzenleme düşünülmesi gereken bir sanayii dalı olduğu gayet açıktır."

Daha sonra muhtırada koruyucu sağlık hizmetleri konusuna yer verilmiştir. Koruyucu Sağlık hizmetlerinin BCG gibi bir organizasyonla düzenlenmesi talep edilmektedir. Bu arada, yeniden kurulması istenilen "Koruyucu sağlık hizmetleri ve Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğüne" bağlı müstakil başkanlıkların bulunması ve bu genel müdürlüğün bünyesinde sağlık memurluğu şubesinin bulunması da öne sürülen teklifler arasındadır. **Yenigün**

KÜLTÜR SARAYI DAVASI BAŞLIYOR

İstanbul Cumhuriyet Savcısı Nedim Demirel dün yaptığı açıklamada Kültür Sarayıyla ilgili tahkikatın bitmek üzere olduğunu ve bilirkişi raporunun bu yönden kendileri için en büyük yardımcı olduğunu belirtmiştir.

Toplum bürosu savcısı İsfendiyar Babüroğlu tahkikatın iki yönlü yürütüldüğünü, birinci bölümün yangın çıkış nedeni ve faillerinin bulunmasına dayandığını, ikinci bölümün ise yangın çıktıktan sonra alınması gereken ted-

birlerin işlememesi ve personelin kusurlu hali şeklinde özetlemiştir.

Savcı ayrıca Kültür Sarayını yöneten genel müdürlerin tahkikat sırasında birbirlerini suçlamalarının hukuki bir mesnede dayanmadan geçerli olmayacağını söylemiştir.

Kendisine sorulan bir soruyu cevaplayan Babüroğlu bu konu ile ilgili açılacak dâvanın büyük ihtimalle ağır ceza mahkemesinde görüleceğini yangın sırasında ihmal suçu görülen personelin ise asliye mahkemelerinde yargılanacağını bildirmiştir.

Son Havadis

KARAR ÖZERK ÜNİVERSİTE ANLAYIŞINA TERS DÜŞMEKTEDİR

ODTÜ Mütevelli Heyetinin, üniversitenin 4 öğretim üyesinin sözleşmelerini fesheden 13 Mart 1971 tarihli kararı, Fakülte Genel Kurullarının tepkisi ile karşılanmıştır. İdari İlimler ve Mimarlık Fakültelerinin Genel Kurullarınca alınan kararlarda, öğretim üyelerinin görevine üniversite dışında kurulmuş bir organ tarafından son verilmesinin prensip olarak reddedildiği ve üniversitenin problemlerinin ancak kendi bünyesinde kuracağı organlar tarafından çözülebileceği açıklanmıştır.

Prof. Dr. Erdal İnönü başkanlığında toplanan Fen ve Edebiyat Fakültesi Genel Kurulu kararında ise şöyle denmektedir :

"ODTÜ öğretim üyelerinin 4 ünün mukavelelerinin üniversite organlarına sorulmadan keyfi bir şekilde feshi, özerk üniversite anlayışına tamamen ters düşmektedir.

ODTÜ Fen ve Edebiyat Fakültesi Genel Kurulu, dört öğretim üyesi üniversite bünyesindeki görevlerine dönünceye kadar, üniversitenin eğitim olanaklarının kalkacağı kanısında olduğunu ve bu koşullar altında eğitim görevlerinin yerine getirilmesine imkân görmediğini önemle belirtir.

Mütevelli Heyeti, son günlerde aldığı kararlarla üniversitenin bugün karşılaştığı güçlükleri azaltacağı yerde çok daha arttırmıştır. Mütevelli Heyetinin bu kararlarını en kısa zamanda değiştirmeye ve üniversitenin bir an önce öğretime başlaması yolunda çalışmaya davet ederiz.

Prof. Dr. Cavit Arf, Fen ve Edebiyat Fakültesinden Dekan Vekili Dr. Mehmet Rona ve Mimarlık Fakültesi Dekanı Orhan Özgüner, fakülte kararlarını iletmek ve konuyu görüşmek üzere 19 Mart 1971 tarihinde toplanmış olan Mütevelli Heyeti ile temasa geçmek istemişlerdir. Bu istek, gündemin çok yüklü olduğu gerekçesiyle olumsuz karşılanmıştır. Mütevelli Heyeti Başkanı bu konunun kısa bir süre sonra yapılacak toplantıda ele alınıp görüşüleceğini ayrıca ifade etmiştir."

Ulus

GEÇEN YIL 3.987 KİŞİ TRAFİK KAZASINDA ÖLDÜ

1970 yılı içinde memleketimizde, resmi kayıtlara geçen 20.000 den fazla trafik kazası olmuş, bu kazalarda 3.987 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir.

Aynı kazalarda yaralananların sayısı da 17.512'dir. Bu kazalardaki millî servet kaybı ise 84 milyon 769 bin 912 lira olarak hesaplanmıştır.

Kocaeli bölgesi Türkiyede trafik kazalarının en çok olduğu bölge olarak tanınmaktadır. İstanbul İzmit yolunda geçen yıl 220 kişi ölmüştü. 1971'in ilk üç ayı içerisinde İstanbul İzmit yolunda vuku bulan kazaların sayısı 150'ye yaklaşmaktadır.

İki yılın ilk iki ayına ait istatistikler kazaların arttığını göstermektedir. Kazaları önlemede işe yarıyacağı bildirilen İstanbul - İzmit arasında yapılmakta olan 98 kilometre uzunluğundaki "Ekspres yolu"nun yapımı hızlı bir tempo ile sürmektedir.

"Ekspres yolu" un Kadıköy - Gebze arası kısmı tamamlanmıştır. Gebze ile İzmit arası kısmının yapımına bu yıl içerisinde başlanabileceği açıklanmıştır.

"Ekspres Yolun" Gebze - İzmit arası kısmının yapımına İzmit'ten başlanması yolunda teşebbüsler yapılmaktadır.

Teklifin desteklenmesinde gerekçe olarak ölümlü trafik kazalarının büyük bir çoğunluğunun bu kısımda meydana gelmesi, gösterilmektedir.

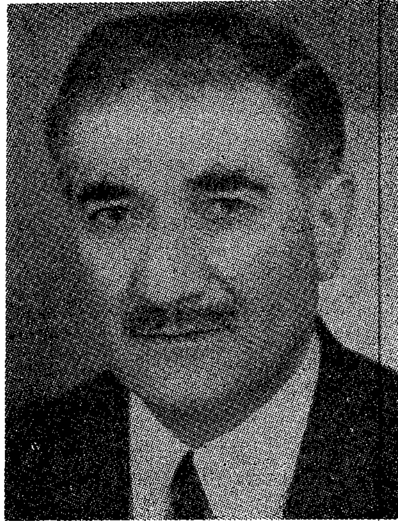
Reklâm

YENİ HÜKÜMETTE "TEKNİK ELEMANLARININ DAVALARINA İLGİ GÖSTERMİŞ" TEKNİK ELEMANLAR GÖREV ALDI.

12 Mart muhtırasından sonra kurulan Erim hükümetinde daha önce teknik eleman sorunlarına ilgi göstermiş, hattâ "teknik elemanların haklı dâvalarını sonuna kadar savunacaklarını" defalarca belirtmiş bazı teknik elemanlar da yer almıştır. Aşağıda ikisi Odamız üyesi (Sn. Karakaş ve Babüroğlu) bu teknik eleman Bakanları tanıtıyoruz.

Bu biyografilerin yanında hepimizin yakından tanıdığı ve şimdi İmar ve İskân Bakanlığı Müsteşarlığına getirilen üyemiz Sn. Mehmet Salihoğlu'nun da hayat hikâyelerini vermeyi uygun bulduk.

Daha önceleri gösterilen ilginin ve yakınlığın teknik eleman sorunlarının çözümlenmesinde ne derecede bir katkısı olacağını zaman gösterecektir.

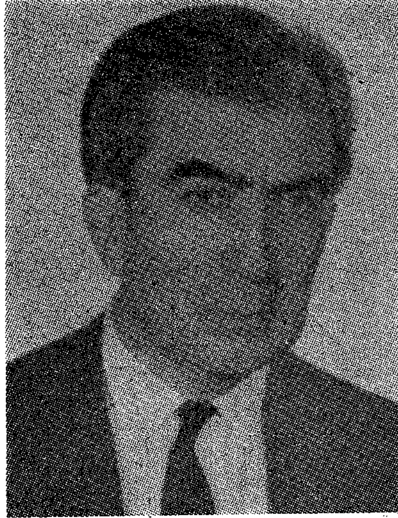

SELAHATTİN BABÜROĞLU
İmar ve İskân Bakanı

1923 yılında Erzurumda dünyaya gelen Sayın Selâhattin Babüroğlu orta ve lise öğrenimini askeri okullarda tamamladıktan sonra 1942 yılında İstimlâk Asteğmeni olarak Harp Okulundan mezun oldu. 1944 yılında Fen Tatbikat Okulunu bitirdi. Ve 1954 yılında da İ.T.Ü. İnşaat Fakültesinde yüksek öğrenimini tamamlayarak Yük. İnşaat Mühendisi derecesini kazandı. Mezuniyetini izleyen yıllarda önce Etibank Şebeke Tesis Müdürlüğünde mesul mühendis olarak çalıştı. Daha sonra Baş Mühendis ve Müdür Yardımcısı görevinde bulundu. 8.7.1961 tarihinde İller Bankası Genel Müdürlüğüne getirilen Sayın Babüroğlu, bu görevde üstün bir başarı gösterdi. 23.2.1966 tarihinde Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu üyeliğine atandı, burada; Devlet Yatırım Bankası, T.H.Y., Turizm Bankası Denetleme Grup Başkanlığı, Etibank Denetleme Grup Başkanlığı yaptı. Yüksek Denetleme Kurulu üyeliğinde taviz vermez, dürüst ve Atatürkçü tutumundan dolayı düşük iktidarca 1970 yılında Türkiye Kömür İşletmeleri Yönetim Kurulu Üyeliğine atanmasına rağmen, Danıştay Dava Daireleri Demirel Hükümetinin bu kanunsuz tasarrufunu bozarak Sayın Babüroğlu'nu oybirliği ile Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulundaki görevine iade etti.

Odamız üyesi bulunan Sayın Babüroğlu evli ve üç çocuk babası olup 26 Mart 1971 tarihinde İmar ve İskân Bakanı olarak görev almış bulunmaktadır.

T.M.H. bütün meslek hayatı boyunca örnek bir mücadele vererek daima ülke çıkarlarını savunmuş bulunan Sayın Babüroğlu'nu kutlar, teknik eleman sorunlarıyla yakından ilgilenmiş bulunan İmar ve İskân Bakanımıza yeni görevinde üstün başarılar diler.

İHSAN TOPALOĞLU
Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı

1915 yılında Kilis'te doğan Sayın İhsan Topaloğlu lise öğrenimini İstanbul'da tamamladıktan sonra Almanya'ya giderek Kimya Yüksek Mühendisliği öğrenimine başladı ve İkinci Dünya Savaşının çıkması üzerine öğrenimine Zürih Federal Teknik Üniversitesinde devam ederek 1941 yılında Yüksek Mühendis ve 1944 yılında da Teknik İlimler Doktoru diplomalarını aldı.

Yurda döndükten sonra Sümerbank ve Karayollarında, 1951 yılında da MTA Enstitüsünde çalışmaya başladı. Bu arada Ankara Üniversitesi Fen Fakültesinde öğretim görevlisi olarak bulundu. 1956 yılında da önce Ankara Çimento Sanayi Genel Müdürlüğü ve daha sonra MTA Enstitüsü Genel Müdürlüğü görevine atandı. 1958 yılında aynı zamanda Etibank Genel Müdürlüğüne de bir süre vekâlet etti. 1960 yılında TPAO'na Genel Müdür olarak tayin edildi. 1965 yılı sonunda bu görevden ayrıldı. Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Üyesi olarak da başından itibaren bu kurumun bütün çalışmalarına katıldı. 1966 yılında Giresundan Senatör (CHP) seçildi.

İhsan Topaloğlu evli ve üç çocuk babasıdır. Fransızca, Almanca ve orta derecede İngilizce bilir.

T.M.H. şimdiye kadarki Atatürkçü ve milliyetçi tutumuyla tüm teknik eleman kitlesi içerisinde haklı bir saygı ve sevgi kazanmış bulunan Sayın Topaloğlu'nu en içten duygularla kutlar, yurt yararına başlatacağı girişimlerde teknik elemanların kendisine destek olacağını duyurarak yeni görevinde üstün başarılar diler.

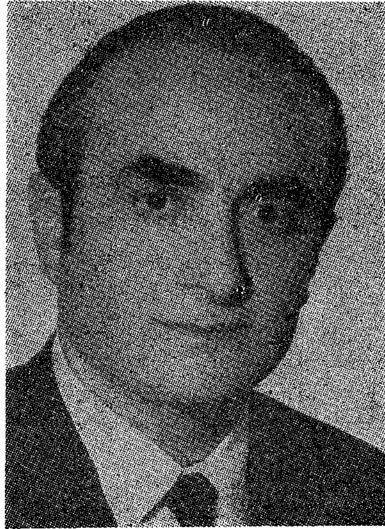
CAHİT KARAKAŞ
Bayındırlık Bakanı

1928 yılında Bartın'da dünyaya gelen Sayın Cahit Karakaş ilk ve orta öğrenimlerini Bartın'da tamamladıktan sonra devlet imtihanlarında başarı göstererek Erzurum lisesine girdi. 1946 yılında Erzurum Lisesi Fen kolundan mezun olduktan sonra İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesinde yüksek öğrenimine başladı. İ.T.Ü. den Yüksek Mühendis derecesiyle 1951 yılında mezun oldu. 1951 - 1955 yılları arasında DSİ ve Bayındırlık Bakanlığında Etüd, Proje ve Kontrol Mühendisi olarak çalıştı. 1955 - 1961 yılları arasında Almanya ve Hollanda'da su ve liman inşaatı ile muhtelif kuruluşlarda proje ve kontrol mühendisi olarak görev gördü ve bu arada Berlin Teknik Üniversitesinde İnşaat ve Su Ekonomisi Kürsüsünde asistan olarak çalışmak suretiyle 1960 yılında Doktorasını tamamladı ve Dr. Mühendis ünvanını kazandı. 1961 - 1965 yılları arasında Bayındırlık Bakanlığı Limanlar Araştırma Fen Heyetai Müdürü, D.P.T. İhtisas Komisyonu Üyesi, Teknik ve Bilimsel Araştırma Kurumu

Danışma Kurulu Üyesi olarak görev aldı. 10 Ekim 1965 Genel seçimlerinde Zonguldak'tan AP Milletvekili seçildikten sonra beş yıl süreyle Bayındırlık Komisyonu Başkanlığı yaptı. Ayrıca Nato Parlamenterleri Türk Grubuna dahil olarak ve Başkanı sıfatiyle Nato Asambilesinde Türk Parlementosunu temsil etti. 6 yıldır Türkiye - Ortak Pazar Karma Parlemento Komisyonu üyesi olup, halen bu komisyonun başkan vekilidir.

Almanca, İngilizce ve Fransızca bilen Sayın Karakaş evli olup bir çocuk babasıdır. Mesleki telif ve tercüme eserleri, pekçok teknik ve ekonomik etüd ve makeleleri bulunan Dr. Yük. Müh. Cahit Karakaş İnşaat Mühendisleri Odası ve Alman Liman İnşaatçılar Cemiyeti üyesi ve Türk - Alman Dostluk Cemiyeti Genel Başkanıdır.

T.M.H. 26.3.1971 tarihinde Bayındırlık Bakanı olarak göreve başlayan Odamız üyesi Sayın Cahit Karakaşı tebrik eder çalışmalarında kendisine başarılar diler.

Mehmet SALİHOĞLU
İmar ve İskân Bakanlığı
Müsteşarı

25 Aralık 1922 de Rize'nin Çayeli İlçesinde dünyaya gelen Mehmet Salihoğlu, İstanbul Erkek Lisesi Fen Şubesi'nden mezun olmuştur.

Parasız yatılı olarak İ.T.Ü. İnşaat Fakültesinde, başarıyla yüksek öğrenimini tamamlayan Salihoğlu, 1948 - 1952 yıllarında D D Y Köprüler Fen Heyetinde, 1953 - 1962 yıllarında Karayolları Yol Etüt ve Proje Fen Heyetinde Y. Mühendis, Proje Grup Şefi, Arazi ve Proje İşleri Şefi olarak çalıştıktan sonra, 1961 - 62 öğrenim döneminde, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsüne 1. likle girdi. Ve orada yüksek idarecilik öğrenimi yaptı. 1962 ortalarına doğru, İmar ve İskân Bakanlığı Mesken Genel Müdürlüğü Âfetler ve Mâli İşler Dairesi Başkanlığına getirilen Salihoğlu, 1963 te Mesken Genel Müdür Yardımcılığına, 1964 başında da Bakanlığa bağlı olarak kurulan Âfet İşleri Reisliğine getirildi.

Kısa zamanda bu Reisliğin Merkez ve Taşra örgütünü, modern idarenin ilkelerine göre kurarak, Genel Müdürlük haline getirdi ve böylece ilk Âfet İşleri Genel Müdürlüğüne de atandı.

Mehmet Salihoğlu, 7269 sayılı Âfetler Kanununun otuza yakın maddesini, âfet hizmetini daha sür'atli, daha halkın yararına ve halka dönük olarak yüyürtmek için değiştirenlerin başında gelir.

Âfet Bölgelerinde yapılacak yapılara ilişkin yönetmelik ile bazı mevzuatı da, İ.T.Ü., Orta Doğu T. Ü., Bayındırlık Bakanlığı, İnşaat Mühendisleri Odası yetkili temsilcilerini bir araya getirip, yeni şekliyle yine o hazırlatmıştır. Üç dereceli deprem bölgeleri haritası da, onun zamanında hazırlanmıştır.

Atatürk ilkelerine kafasıyla ve gönlüyle bağlı ilerici bir aydın, dürüst namuslu "direk gibi doğru" bir meslek ve idare adamı oluşu, 1965 de iktidara gelen AP nin işine gelmemiş, o zamanki İmar ve İskân Bakanı Haldun Menteşeoğlu tarafından Genel Müdürlükten Tetkik Kurulu Üyeliğine alınmıştır.

Hatırlanacağı gibi, düşük iktidarının görevlerini ilk değiştirdiği, İhsan Topaloğlu, Tahsin Yalabuk, Selâhattin Babüroğlu gibi Genel Müdürler arasında Mehmet Salihoğlu da vardı.

Evlidir. Fransızca ve İngilizce bilir.

T.M.H. İmar ve İskân Bakanlığı Müsteşarlığını tedvire memur edilmiş bulunan Sayın Salihoğlu'nu candan kutlar kendisine yeni görevinde başarılar diler.

ŞİLİ

ALLENDE REFORMLARI HALKOYUNA SUNACAK

Şili Belediye Seçimlerinde oyların yüzde 50'sini toplayarak muhalefete karşı önemli bir başarı kazanan Şili sol cephe ittifakının lideri, Cumhurbaşkanı Salvador Allende, sosyalist reform tasarılarının kongre tarafından engellenmesi halinde, doğrudan doğruya halk oyuna başvurmayı düşündüğünü söylemiştir.

Seçimlerden sonra düzenlediği basın toplantısında, sosyalleştirme planını desteklemesi için kongreye çağrıda bulunan Allende, konrenin iradesine daima saygı duyduğunu söylemiştir.

Akşam

İTALYA

ITALYA'DA 11 MİLYON İŞÇİ GREV YAPTI

İtalya'da 11 milyon işçinin katıldığı 24 saatlik yeni bir genel grev daha yapılmıştır.

Greve Sicilya'daki Tarım İşçilerinden Torino'daki otomobil işçilerine kadar çeşitli Tarım ve Sanayi sektörlerinde çalışan milyonlarca işçi katılma kararı almıştır. Ancak bu kez ki grevin nedeni ücret yetersizliği değil, fakat hükümetin "Reform politikasına" karşı duyulan hoşnutsuzluktur.

İtalya'nın en büyük işçi sendikaları, Emilio Colobo hükümetinin, mesken, vergi ve sağlık hizmetlerinde, vaad ettiği reform tasarılarını hala ele almayışını protesto için hükümeti uyarma grevine başvurmuşlardır. Sendikalar işçilere düşük faizli mesken kredisi verilmesi öngören tasarının hala meclislere sunulmadığını ve dar gelirli vatandaşlardan daha az vergi alınmasını öngören başka bir tasarınında "Sulandırıldığını" iddia ederek harekete geçmişlerdir.

Tasvir

SSCB

RUSYA UZAYDA İŞBİRLİĞİ TEKLİF ETTİ

Sovyet kozmonotu Yuri Gagarin'in, uzaya çıkan ilk insan olarak tarihe geçişinin 10'uncu yıldönümü kutlanırken, Sovyetler, uzay çalışmalarında Uluslararası işbirliği çağrısında bulunmuştur.

Gagarin'in uzaya çıkışının yıldönümü "Kozmonotlar Günü" olarak ilân edilmişti. SSCB Komünist partisi 1. sekreteri Brejnev, uzay araştırmalarında Amerika ile işbirliğine hazır olduklarını açıklamasından sonra, Sovyet Bilimler Akademisinden Boris Petrov da, ABD'ye işbirliği çağrısında bulunarak: "Tek bir ülkenin, uzay sırlarını çözmesine imkân yoktur" demiştir.

Petrov Sovyetlerin ilerdeki yıllarda, pilotsuz uzay araştırmalarına hız verirken, uzayda istasyonlar kurmaya çalışacağını söylemiştir.

Uzaya çıkan ilk insan Yuri Gagarin, "Vostok-1" uzay gemisiyle dünya çevresinde bir tur attıktan sonra, yeryüzüne dönmüştü. Gagarin, aradan 7 yıl geçtikten sonra ölmüştür.

Milliyet

İNGİLTERE

İNGİLTERE'DE YENİ BİR GREV DALGASI

İngiltere'deki 30.000'e yakın tren makinistinin Pazar gece yarısı işi yavaşlatması ve fazla mesaiye "paydos" demesinden sonra tren seferleri büyük ölçüde aksamıştır. Özellikle banliyö seferlerinde büyük gecikmeler ve iptaller olduğu için, halk işinin başına gitmekte güçlük çekmiştir.

Öte yandan "Ford Motor" fabrikalarında çalışan 2.000 kadar işçinin, işveren ile sendika liderleri arasında varılan anlaşmayı kabul etmemesi, dokuz hafta önce başlıyan grevin daha bir süre devam edebileceğini göstermiştir.

Cumhuriyet

TÜRKİYE

GALATA KÖPRÜSÜ İKİ MİSLİ GENİŞLETİLECEK

Tarihi Galata köprüsünü iki misli genişletmeyi öneren bir proje İstanbul Belediye Başkanlığına verilmiştir.

Temeli, sistem ve trafiği hiç aksatmadan uygulayıcı bir yapım özelliği olan proje, sadece 3 milyon liralık bir harcamayı gerektirmektedir.

1914 yılında yapılmış köprü projesi ve notları üzerinde yapılan uzun çalışmalardan sonra hazırlanan proje, köprü üzerinden geçen trafiği büyük ölçüde rahatlatmak amacını gütmektedir. Proje mühendisleri, incelemelerini bir rapor halinde Belediye Başkan Yardımcısı Adnan Özet'e vermişlerdir.

Milliyet

SSCB

SOVYETLER UZAYA LABORATUAR YOLLADI

Sovyetler Birliği "Selâm" (Salyut) adını taşıyan bir uzay laboratuarı fırlatmış ve yörüngeye oturtmuştur.

Tass Ajansı yörüngesindeki turunu 88,5 dakikada tamamlayan "Selâm" ın insan taşıyıp taşımadığını açıklamamıştır. Ajans sadece uydunun "komuta sistemleri ve ileri uzay araştırmaları deneyleri yapacağını" bildirmiştir.

Sovyetler Birliği'nin Ocak 1968'deki Soyuz - 4 ve Soyuz - 5 uçuşlarını Ekim 1969'da, dokuz kozmonotun, üç uzay gemisi içinde uzaya gönderilmesi izlemiştir. Bu toplu uçuş, o vakitler, Sovyetler Birliğinin bir yörüngesel uzay istasyonu kurma yönünde ilk adımı attığı şeklinde yorumlanmıştı. Ancak neden sonra, kozmonotların uzayda, sadece kaynak tekniği üzerinde denemelerde bulundukları anlaşılmıştır.

Son "Salyut" adındaki yörünge istasyonu mürettebatlı bir istasyonun temel unsurunu teşkil etmektedir. Tass Ajansına göre, otomatik olmayan bu insansız yörünge istasyonu, içinde bir pilot, bir bilgin ve bir de pilot yardımcısı bulunacak bir "soyuz" uzay gemisiyle buluşacaktır.

İyi haber alan bir kaynaktan öğrenildiğine göre, "soyuz" aracı, "Salyut"taki âletlerin istenildiği şekilde çalıştığı tesbit edilince ve yörüngeye yerleşme şartları kolay bir kenetlenmeyi mümkün kılacak hale gelince fırlatılacaktır.

Belirtildiğine göre, "Soyuz" un hemen gönderilmesi de muhtemeldir.

"Salyut" yörünge istasyonunun fırlatılışına ait Tass Ajansı bildirisinden sonra, "yörünge laboratuarının" ölçülerinin, uzun sürecek insanlı uzay uçuşları ile aynı olduğu da açıklanmıştır. "Salyut" un fırlatılışının Tass Ajansı ve radyo tarafından flâş bir haber olarak değil de acele bir haber olarak verilmesi de, bu uçuşun ikinci derecede bir uçuş olduğu intibaını uyandırmaktadır. Sanıldığına göre, Sovyetler yeni tip bir uzay aracı yapmışlardır. Ve yapılmakta olan deneme de aracın ilk kez kontrolünü sağlıyacaktır.

Sovyetlerin bu kez insanlı birçok "Soyuz" aracını uzaya göndermelerinin pek az muhtemel olması nedenlerinden biri de budur.

Her hâl ve kârda, deneme gerçek bir yörünge istasyonu yapımının ilk deneme safhasını teşkil etmektedir. aşl

Cumhuriyet

ALMANYA

DEMİRYOLU NAKLİYATINDA MERKEZİ KOMPÜTÖRLER

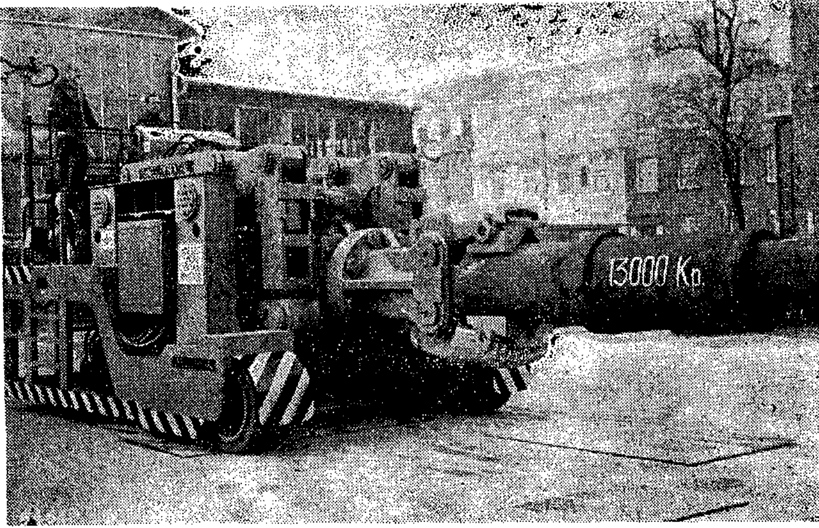
Saatte 200 kilometre hızla giden trenler, şimdi artık otomatlar tarafından yönetilmektedir. Bu tren Federal Almanya'da gerçekleştirilmiş bulunuyor. Elektronik lokomotif, Hannover - Hamburg hattı üzerinde bulunan Vonnhorst - Isernhagen arasında, insan idaresine ihtiyaç olmadan işleyebilmiştir. Trenin hareket ve fren düzeni tamamen otomatiktir. Tren, aynı zamanda dünyanın kompütörlerle işleyen ilk ekspres lokomotifine sahiptir ve yapılan denemelerde, merkezden verilen bütün emirleri kusursuz olarak yerine getirmiştir.

Bu başarı, gelecek için de büyük imkânlar hazırlamaktadır. Merkezi kompütörlerle günün birinde dünyanın her tarafında tren hatları kontrol edilip, demiryolu nakliyatı en iyi şekilde yönetilebilecek ve aksamalar önlenebilecektir. Gerçi, bu otomatik trenlerde gelecekte de makinistler bulunacaktır, ama, bunların görevi sadece, ihtimal çok az da olsa, araçlarda vuku bulacak bir arıza halinde idareyi ele almaktan ibaret olacaktır. Federal Demiryolları için, bu Sibernetik sistemin kurulmasıyla, hayal edilen gelecek başlamış bulunmaktadır. Hannover yakınlarındaki Wunstorf ile Bremen'in Sebaldsbrücke istasyonları arasında kalan 100 kilometrelik hat üzerinde bulunan 22 tren istasyonu, daha şimdiden merkezî kompütör tarafından idare edilmektedir.

Bu hat üzerinde seyreden her trene ait veriler, hesap merkezinde kaydedilmektedir. Böylece, bu hatta çalışan bir nöbetçinin, merkeze telefon edip trenin numarasını çevirerek, zamanında hareket edip etmediğini varacağı yere zamanında varıp varmadığını sorabilmesi mümkündür. Memura cevap veren ses ise, elektronik beyinden gelmektedir. Programlanarak kompütöre aktarılan çeşitli kelimeler, elektronik cihazın hızlı işlemesi sayesinde muntazam cümleler halini alabilmektedir.

Şimdilik sadece Hannover ile Bremen arasında kurulan bu sistem bütün F. Almanya'yı içine alabilecek şekilde genişletildiği ve diğer Avrupalı komşuların da sistemi uygulamaya başladıkları zaman, bütün yolcu trenleri ve marşandizlerin kompütörlerle yönetilmesi gerçekleşecektir.

DEV BİR MAKİNA

Bir süre önce Siegen (Federal Almanya) Makine Fabrikasında hazırlanan 68 tonluk bu dev makineyi bütün uzmanlar büyük bir ilgiyle incelemişlerdir. Elektro - Hidrolik olarak işleyen manipülatör, Remscheid'deki bir çekiç fabrikasında hazırlanan oniki ton ağırlığında ve dört metre uzunluğunda parçaları kaldırıp taşıyacaktır. Dev makinenin çerçevesi, demirhanenin ihtiyaçlarını her bakımdan karşılayabilen kuvvetli bir kaynak çeliğinden yapılmıştır. Dirsekli kollara muazzam kıskaçlar yerleştirilmiştir. Dönüş hızı istenildiği şekilde kademesiz olarak ayarlanabilir. Kuvvetli bir yaylanma düzeni çekicin darbeleri sırasında meydana gelen bütün sarsıntıları önler. Siegen İşletmesi, 105 yıldanberi maden endüstrisi için gerekli özel makineleri inşa edip dünyanın her tarafına göndermektedir.

İNGİLTERE

GÖRÜNMEYEN USULLE ODA ISITMA

Merkezi Londra'da bulunan Emperial Chemical Industries Ltd. firması tarafından odada yalnız termostat kontrol cihazının görülmekte olduğu bir yeni ısıtma sistemi geliştirilmiştir.

Bütün ısıtma teçhizatı tavana gizlenmiş olup, ihtiyaca göre ısı verebilmektedir.

"Elexel" tavan ısıtıcısı adını taşıyan yeni cihaz, elektrik nakili silikon polimer ile kaplanmış bir cam bezden müteşekkil olup, her iki ucunda da birer bakır elektrod bulunmaktadır. Bu sayede tavan büyük ve her taraftan birden ısı dağıtan bir levha haline gelmektedir.

Yeni sistemin montajının diğer ısıtıcı sistemlere oranla çok ucuza mal olduğu bildirilmektedir.

TÜRKİYE

DPT, ORTAK PAZAR'A GEÇİŞ DÖNEMİNİN GECİKTİRİLMESİNİ İSTEDİ

DPT İktisadî Planlama Dairesi geçen hafta içinde ayrıntılı bir rapor düzenleyerek Ortak Pazar'a geçiş dönemine girmemizin ertelenmesini istemiştir. Üç cilt tutan raporda Türkiye — AET ilişkileri iki bölümde incelenmiştir. Raporun ilk bölümünde, ekonomik koşullar incelenmiş ve varılan türlü sonuçlar tartışılmıştır. Raporun bu bölümü TBMM Katma Protokulü İnceleme Komisyonuna da sunulmuştur.

DPT "İhracatı Geliştirme Komite' si'nin" verdiği bilgilerle hazırlanan birinci bölümünde, Katma Protokol esas larına dayanılarak, Türk ekonomisinin içine gireceği sıkıntı gösterilmeye çalışılmıştır. Bu bölümde, Türkiye'nin, katma protokol uygulanmaya başlandıktan sonra, üçüncü ülkelerle ikili ticaret anlaşmaları yapabilmesinin Ortak Pazar'ın iznine bağlanacağı bildirilmekte, bunun Türk ekonomisine ağır bir yük getireceği ifade edilmektedir.

Raporun ikinci bölümünde ise, "Egemenlik Hakları ve Ortak Pazar" ilişkileri incelenmektedir. Katma Protokolün yürürlük maddeleri ele alınarak, bunların çeliştiği Türk yasaları ve Anayasa maddeleri sıralanmaktadır. DPT raporunda Türk Anayasasına göre, maliyeye 'her ne suretle olursa olsun" yüküm getiren dış anlaşmaların mutlaka Meclisin onayından geçmesi gerektiği bildirildikten sonra, Katma Protokolün 2 nci maddesinin 4 üncü fıkrasının Anayasa ile çeliştiği ve Türk Devletinin egemenlik haklarını zedelediği açıklanmaktadır.

Ulus

SANAYİ SAYIMI HAZİRAN AYI İÇİNDE YAPILACAK

İlgililer, yurt sanayii sayımının haziran ayında yapılacağını, bu konudaki hazırlıklara devam edildiğini söylemişlerdir. Tarım, Ulaşım ve İnşaat Sektörleri dışında yapılacak sayıma 3 bin 500 eleman katılacak 800 bine yakın işyeri taranacaktır.

Bir yetkili, 45 gün sürecek sayımda sanai işyerlerinde ödenen işçi ücretlerinin, işçi sayısının, sabit sermaye yatırımlarının, üretim kapasitesinin, tüketilen ham madde miktarının araştırılacağını söylemiştir.

Son Havadis

FUEL - OİL FİYATLARI SON YEDİ AYDA ORTALAMA YÜZDE 75 ORANINDA ARTTI

Genellikle kaloriferlerde yakıt olarak kullanılan Fuel - Oil fiyatları son 7 ayda ortalama yüzde 75 oranında arttırılmıştır. Bu zamlarla 42 kuruşa satılan Fuel - Oil 72 kuruşa çıkmıştır.

Fuel - Oil fiyatlarına ilk zam 10 Ağustos 1970 tarihinde devalüasyona gidilmesi ve bunun sonucu fiyatların yeniden düzenlenmesi sırasında yapılmıştır. 15 Ocak 1971 tarihinde dünya ham petrol fiyatlarıyla, taşıma ücretlerinin yeniden düzenlenmesi üzerine Fuel - Oil fiyatları yine arttırılmıştır.

Geçtiğimiz son on gün içinde Fuel - Oil fiyatları iki defa daha zam görmüştür. Karayolları ağırlık kontrollerinin başlaması üzerine, taşıma ücretlerinin yükseldiğini bildiren Fuel - Oil satıcıları, 10 Mart'ta perakende satış fiyatlarını 5 kuruş daha arttırmışlardır.

Basra Körfezindeki petrol üreten ülkelerin ham petrol fiyatlarını yeniden düzenlemeleri de, Fuel - Oil fiyatlarını etkilemiş ve satıcılar 15 Mart'ta Fuel - Oil fiyatlarına üç kuruş daha zam yapmışlardır.

Bu dört zam, Fuel - Oil fiyatlarını yüzde 71 ve yüzde 79 oranında etkilemiştir. Yedi ay önce litresi 38 kuruşla 42 kuruş arasında satılan Fuel - Oil, bugün 68 kuruşla 72 kuruş arasında satılmaktadır.

Ulus

DÜNYA BAKIR REZERVİNİN YÜZDE 5'İ TÜRKİYE'DE

Yeni Hükümetin programında Türkiye'nin yeraltı kaynaklarının işletilmesi ile ilgili önemli hükümler yer almaktadır. İlgililerden alınan bilgilere göre memleketimizin maden zenginlikleri şöyledir :

39 sahada 571, 65 milyon ton görünür ve muhtemelen linyit rezervi, 19 sahada devam etmekte olan araştırmalar bugüne kadar 3578,6 milyon ton görünür ve muhtemel linyit ile 66,1 milyon ton mümkün linyit rezervi (6 sahada) sonucunu vermiştir. Ayrıca 14 sahada 345,45 milyon ton mümkün linyit rezervi tespit edilmiştir. Zonguldak kömür havzasındaki görünür rezervin miktarı ise 350 milyon ton taşkömürdür. Ayrıca 450 milyon ton muhtemel rezerv tespit edilmiştir. 7 sahada MTA tarafından bugüne kadar 84,3 milyon ton bakır cevheri, 24,26 milyon ton bakırlı pirit cevheri tespit edilmiştir. Bakır bakımından Türkiye'nin bugünkü jeolojik imkânları gözönünde tutulursa dünyanın muhtemelen yüzde 5 rezervi yurdumuzda bulunmaktadır. Buna karşılık dünya üretimi içindeki Türkiye'nin payı yüzde 0,5 civarındadır. Civa konusunda bugün bilinen rakamlar dünya rezervinin yüzde 20'sinin Türkiye'de bulunduğunu göstermektedir. Üretimimiz ise, dünya üretiminin yüzde 1,4'ü civarındadır.

Memleketimizin maden ihracatından yılda 500 milyon dolarlık döviz elde edebileceği bildirilmektedir. Bu rakam ise Türkiye'nin 1970'deki tüm ihracatına yakındır. Türkiye'nin 1/500 binlik jeoloji haritasının tamamlanmış olduğu ancak potansiyelin tespiti için daha detaylı çalışmalara ihtiyaç olduğu bilinmektedir.

Maden mühendislerine göre Türkiye'nin boraks yatakları 900 milyar dolar değerindedir. Sodyum ve potasyumlu bileşikleri halinde olan boraks yatakları üretiminin bugün 300 bin tonu geçmediği, iki kademeli ve bir milyar lirayı bulacak bir yatırımla bütün boraks yataklarının işletilebileceği ve yılda 500 milyon liranın üstünde gelir sağlanabileceği söylenmektedir.

Reklâm

ESKİŞEHİR SANAYİ ODASI AYDIN YALÇIN'I SUÇLADI

Eskişehir Sanayi Odası, Türkiye'nin ortak üye olarak AET ile ilişkilerinin "Geçiş dönemini" düzenleyen Katma Protokolu incelemekle görevli 2 no. lu Geçici Komisyon Başkanı Aydın Yalçın'ın TBMM de yaptığı konuşmasını eleştirmiş, bu konuda kamuoyuna bir bildiri yayınlamıştır.

Bildiri şöyledir :

"1. — Katma Protokolun Türkiyemiz için önemi bu konuyu incelemiş olduğu herkesin tereddütsüz birleştiği bir gerçektir. Yüce Meclisin bu konuyu incelemekle görevli kıldığı Komisyon Başkanının kişisel görüşü ve kanısı ne olursa olsun. İnceleme sırasında

tarafsız olması gerekmektedir. Halbuki, sayın Yalçın, 8-9 Nisan tarihlerinde bizim de katıldığımız çalışmalarla ilgili açıklamasında, "Geçiş dönemine" derhal ve eldeki katma protokol koşullarıyla girmek istemeyen, ya da bu konuda tereddütleri olan sanayicilerin görüşlerine yer vermeyerek hem tarafsızlığına gölge düşürmüş, hem de kamuoyuna gerçeğe uymayan bilgi vermiştir.

2 — Diğer odalar adına açıklama yetkimiz yoktur. Ancak, sayın Yalçın'ın adını saydığı Sanayi Odaları açıkladıkları gibi, "Geçiş döneminin ertelenmesinin gerekmediği" hususunda anlaşmış değildirler. Gerekirse bu konuyu belgelerle kanıtlayabiliriz."

Cumhuriyet

ÇAYIROVA'DA ÜÇ AYDA 23 BİN TON PENCERE CAMI ÜRETİLDİ

Kocaeli'nin Çayırova bölgesindeki pencere camı fabrikasında bu yılın üç aylık dönemi içerisinde 23 bin 600 ton pencere camı yapıldığı öğrenilmiştir. Alınan bilgiye göre, geçenlerde üçüncü cam fırını ateşlenen Çayırova fabrikasının cam üretimi yıl sonunda 100 bin tonun üstüne çıkmış olacaktır.

Son Havadis

İTHAL MALI FİYATLARI KONTROL EDİLECEK

Çeşitli zamanlarda Anayasa dışı bazı görev ve yetkilerle donatılan Türkiye Odalar Birliğinden, bu yetkilerin alınması halinde ithalât ve ihracatçıların yılda yaklaşık olarak 100 milyon lira civarında bir tasarruf sağlıyacakları öğrenilmiştir. Ayrıca, fiyat tescil sistemine ek olarak getirilecek fiyat kontrol usulü ile ithal mallarında yüzde 10 oranında döviz tasarrufu sağlanacağı da saptanmıştır.

Yeni bir yön verilmesi ve örgüt olarak bir düzenlemeye tabi tutulması söz konusu olan Türkiye Odalar Birliğinden bazı yetkilerin yeni kurulan Dış Ekonomik İlişkiler Bakanlığına verileceği öğrenilmiştir. Bu yetkiler özetle şu noktalarda toplanmaktadır.

1) Anayasaya aykırı olarak verilen ithal permilerinin onayı,

2) Döviz tahsis yetkileri.

3) Birlik memurlarının Bakanlık emrinde çalıştırılmaları.

Cumhuriyet

AVRUPA

AVRUPA'DA EKONOMİK BÜYÜME BU YIL DA DÜŞECEK

Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Konseyinin yıllık araştırmasına göre, Avrupa'nın tümü için, gayri safi milli üretimin gelişme yüzdesi, hacim olarak, 1969 da yüzde 6'dan, 1970'de 4.7'ye düşmüştür. Bu yüzde, 1971'de de azalmaya devam edecek ve yüzde 4'e kadar inecektir.

Yatırımların azalması, ticari değişim hacminin düşmesi ve enflasyona karşı mücadelede izlenen ekkonomi siyasetinin etkinliğini yitirmesi, bu sonucun nedenleridir. On üç ülkeden sekizinde, (yüzde olarak), ücretler, önceki 18 yılın her birinden daha yukarıdadır.

Gene raporun belirttiğine göre, bu ülkelerin ithalât ve ihracatları, 1971'de yüzde 8 artacak; oysa, 1969'da, bu rakam sırayla, yüzde 13 ve 10 düzeyindeydi.

(Le Monde - PARİS)

SSCB

DOĞU BLOKU ÜLKELERİNİN KALKINMA HIZI YÜZDE 7,5

Birleşmiş Milletlerin Avrupa Ekonomik Komisyonu, Yugoslavya dışında kalan Doğu Bloku ülkelerinin kalkınma hızının 1970 yılında yüzde 7,5'i bulduğunu açıklamıştır.

Komisyon, Doğu Avrupa ekonomisi hakkındaki ayrıntılı incelemesinde, Sovyet ekonomisinin kalkınma hızını 1970 yılında, 1969 a kıyasla yüzde 3,5 artarak yüzde 8,5 bulduğunu, aynı şekilde, Çekoslovakya, Doğu Almanya ve Macaristan'ın da, 1969 a kıyasla önemli bir ilerleme kaydettikleri, Arnavutluk, Polonya, Bulgaristan ve Romanya-nın kalkınma hızlarının da yüzde 6 ve 7'yi aştığını belirtmiştir.

Cumhuriyet

ABD

ABD'YE BEYİN GÖÇÜ

1949 dan 1967 ye, on sekiz yılda, ABD ye 100 000 bilim adamı, doktor ve mühendis yerleşmiştir. Böylece, onların yetişmesi için gerekli olan dört milyar doları (yaklaşık olarak Türkiye bütçesinin iki katı) ABD tasarruf etmiş olmaktadır.

Fizik ve kimya dalında, yirmi üç Nobel ödülü almış Amerikalıdan onaltısı ABD dış ülkelerde doğmuştur. Üçüncü dünya ülkeleri, 1962'den bu yana bu beyin göçünün yüzde 35 - 43'ünü vermektedir.

1965 - 1975 için, yüksek nitelikte beyin göçü 380.000 kişi civarında öngörülmektedir. Yani Amerikan Üniversitelerinin masraflarını artırmak yerine insan elemanının yetiştirilmesi görevi, öteki ülkelere, geri bırakılmışların sırtına yüklenmektedir.

(ITC/Ingénieurs - Techniciens — Cadres, Paris)

ALMANYA

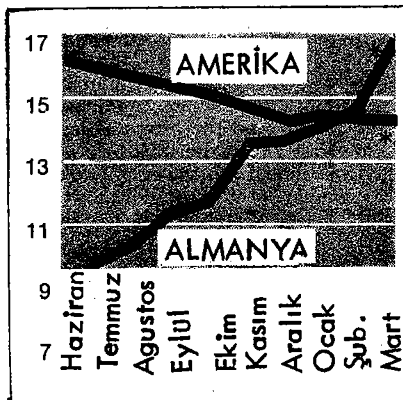
MARK'IN DEĞERİNİN TEKRAR YÜKSELTİLMESİ İHTİMALİ VAR

Almanya, yeni bir para krizi ile karşı karşıya gelmiş bulunmaktadır. Enflasyonu sınırlandırmak için şimdi iki tedbir üzerinde durulmaktadır. Mark'ın değerinin yeniden yükseltilmesi veya dolar fiyatının tamamen serbest bırakılması. Ancak Alman mallarını yeniden pahalılaştıracağı için mark'ın yeniden değerlendirilmesi pek cazip bulunmamaktadır.

Amerika'nın uluslararası ödemeler dengesinin açık vermesi diğer ülkelerin ekonomilerini de etkilemektedir. Uzun zamandan beri dolar kendisine en yüksek faizi veren ülkeye veya en yüksek karşılığı ödeyen yere akmaktadır. Fakat, doların sınırları korkusuzca aşarak dış ülkelere akması, o ülkelerin hükümetlerinin enflasyonun önüne geçememesine sebep olmaktadır.

Amerika'da faiz haddinin düşük olması nedeniyle dolar, özellikle Avrupa ülkelerine, bu arada ekonomisi çok kuvvetlenmiş olan Batı Almanya'ya sınırsız bir şekilde akmaktadır.

Bu durum, Alman hükümetini mark'ın değerini yeniden artırma kararı üzerinde düşünmeye itmiştir. Alman yetkililerinin üzerinde tartıştığı bir diğer husus da, şu anda sabit olan pariteyi serbest bırakmaktadır. Fakat, bu kararlar, spekülâtörlerin korkunç kârlar elde etmesine yol açacağından gerçekleştirilememektedir.

MARK-DOLAR ARASINDA MUKAYESE

Geçen yıl içinde Batı Almanya'nın resmî rezervinin 7.4 milyar dolardan 17 milyar dolara yükseldiği tahmin edilmektedir.

Reklâm

KARAYOLLARIMIZ VE DEVLET KARAYOLLARI TEŞKİLÂTININ DURUMU

"Memleket idaresindeki muvaffakiyet, iktisadî müktesebat derecesile mütenasip olur; iktisaden zayıf bir millet, refaha ve saadete kavuşamaz, içtimaî ve siyasî illetlerden yakasını kurtaramaz..."
K. ATATÜRK

Doğan SORGUÇ (1)
İsmail TONER (2)

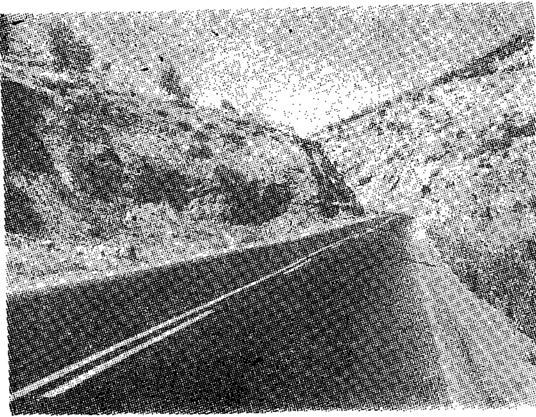
I. GİRİŞ :

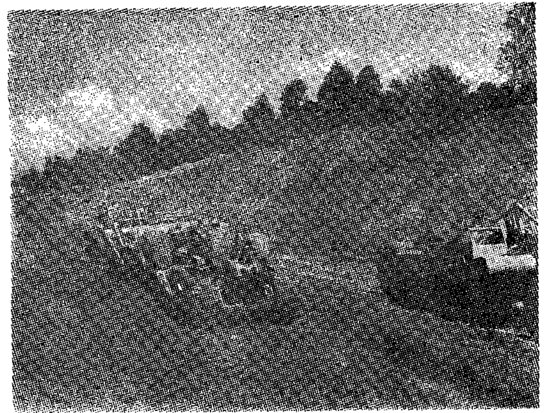
Bir ülkede, ulusun sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarını karşılayan millî ekonomi çeşitli sektörlerden oluşur. Yolların en büyük payının bulunduğu ulaştırma, ekonominin üretimini yaymakla görevli olduğundan, en az üretici sektörler kadar önemlidir. Yurt ekonomisinde bu derece önemli bir rol oynayan karayolları, aynı zamanda ülkenin finansman kaynaklarının büyük bir kısmını kullanmaktadır. Örneğin 1968 yılında TCK harcamaları devlet bütçesinin 1/10 nisbetini buluyordu. Kaynakları kıt olan ülkeler, çeşitli yatırım projeleri arasında tercihler yapmak ve öncelikler tesbit etmek zorundadırlar. Bu sebeple gelişmekte olan ülkelerde, bilinç seviyesi ne olursa olsun, kalkınma planları yapılmaktadır.

Kalkınma planları'nın başarılı olması, önemli konularda ihtiyaç ve imkânların plan felsefesi içinde bağdaştırılmasına, hedeflerin saptanmasına ve buna göre yapılacak uygulamaya bağlıdır. Diğer bir deyişle, yatırımların büyük kısmını kullanan inşaatın alt sektörlerinde ve özellikle yurt çapında, plan ve uygulamanın tek bir örgütte toplandığı konularda, çözüm için bir stratejinin saptanması gereklidir. Orta Doğu Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği bölümü, İnşaat Stratejisi ve Yapım Mühendisliği Kolunda, Karayolları inşaatı stratejisinin esasları üzerinde bir araştırma projesi sonuçlanmış ve bu çerçeve içinde, böyle bir stratejiyi yürütecek olan TCK örgütünün,

---

(1) Y. Prof. ODTÜ İnş. Müh. Böl. Strateji ve Yapım Kolu Yöneticisi
(2) İnşaat Mühendisi, TCK Planlama Fen Heyeti, Ekonomik Etüd Şefi

resmî istatistiklerine dayanarak strüktür analizi yapılmıştır. (3)

II. KARAYOLLARI İNŞAATININ FİZİBİLİTESİ :

Çalışmada önce ulaşım talebi, motorlu ulaşımın artışı ve neticede sosyal hizmetlerin daha geniş bir alana yayılması ve daha verimli olması açısından yolun fonksiyonları incelenmiştir. Bu gelişme özellikle kalkınmakta olan ülkelere ağırlık verilerek anlatılmış ve Türkiye'deki yolların tarihi gelişimi örnek verilmiştir. Konu, yolların ekonomik değerlendirilmesi ile genişletilmiş ve sosyal değerlerin kesinlikle saptanamaması sebebi ile, makro - ekonomik bir değerlendirmenin gerçekci olamıyacağı sonucuna varılmıştır. Bununla beraber saptanan maliyet bedeli ile karayolu projelerini değerlendirmek mümkündür. Yazarın, (4) Tek nik Bülten No 2'de inşaat sektörü için ortaya koyduğu model, burada Karayolu inşaatına bir ilâveyle uygulanmıştır. Bu arada karayollarının, diğer bir ulaştırma kolu olan demiryolları ile mukayeselerine ait bir model verilmiş, bu mukayese neticesinde çeşitli şartlarda ve hizmetlerde, belli bir ulaştırma tipinin diğerine üstün olduğu görülerek prensipleri saptanmıştır. Bundan başka zaman sürecindeki karşılaştırmalarla yol projelerinde öncelik tesbiti ve yol ağını sınıflandırma esasları çalışmaya eklenmiştir.

Karayolları projeleri, ekonomik rantabilite hesaplarının dayandığı ağır ve hafif motorlu taşıtların işletme giderleri günün şartlarına göre düşük kaldığından, bu konuda zaman ve kaza giderlerini de hesaba katarak geniş bir çalışma yapılması gerekmektedir. (5) Bunun sonucunda, daha sıhhatli proje ve yıllık bütçe tekliflerine gitmek mümkün olacaktır.

III. KARAYOLU İNŞAATI :

Bir ülkede yıllık karayolu inşaatının girdilerle karşılaştırılması ve bu bağlantıdaki değişim gerek yurtiçi (hattâ TCK için) gerekse uluslararası seviyede prodüktivitenin değerlendirilmesini sağlıyacağından üretim (P) faktörlerinin bileşkenleri kesinlikle saptanmalıdır. Karar sistemi ile beraber incelenen TCK yapım çalışmaları aslında çok çeşitli unsurlardan meydana gelmektedir. Prodüktivite analizi yapabilmek amaciyle bütün bu değişkenleri ağırlıklarıyla içine alan genel anlamda bir fonksiyon hazırlamıştır. Bu modelin kullanılabilmesi için, fonksiyondaki faktörlerin gösterilen sistem dahilinde Karayolları Genel Müdürlüğünce değerlendirilmesi lâzımdır. Bu suretle maliyet analiz ve kontrolunun yapılabilmesi için TCK'nün istatistik çalışmalarını ne yönde geliştireceği de gösterilmiş olmaktadır. Bu örgüt çok çeşitli işlerden oluşan faaliyetini, ABD'de "Composite index" denilen ve bu çalışmada TCK için hazırlanmış olan üretim endeksiyle ifade etmeli ve istatistiklerini buna göre yayınlamalıdır.

Karayolu ağlarının uzunlukları bakımından yapılacak bir değerlendirme için kriterler araştırılmış ve bunların ülke büyüklüğü, nüfus, hayat standardı olduğu saptanmıştır.

(3) "Karayolları Yapım ve Plan Politikasının tesbiti ve TCK'nın Strüktür Etüdü", İsmail Toner, Inş. Müh.

(4) "Konut prefabrikasyonunun fizibilitesi" Dr. D. Sorguç

(5) DPT'da bu konuda bir çalışma yapıldığı öğrenilmiştir.

Dolayısı ile, yüzölçümü ve taşıt (veya nakliyat) hacmiyle şebeke uzunluğu arasında bağlantı kurularak, **Türkiye, komşuları ve endüstri ülkeleri ile karşılaştırılınca, ülkemizin toplam karayolu şebeke uzunluğu bakımından fazla bir kapasiteye sahip olduğu görülmüştür. Bununla beraber yalnız kaplamalı yollar ele alındığında, bu uzunluğun optimum olduğu anlaşılmıştır.** Bu bilgi İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planımızın "devlet karayolu ağının büyük ölçüde tamamlandığı" ifadesini (S. 562) doğrulamaktadır. Bu bulgudan çıkarılacak diğer bir sonuç da bugün kaplamasız olan yolların kaplama işinin öncelik taşımadığı, ve yol ağının kalite bakımından yeterli olmadığı hakkındaki iddiaların ekonomik imkânlarımız açısından araştırılması gerektiği merkezindedir. Türkiye'nin kalkınmış ve geri kalmış bölgeleri arasında da bu tür ilişkilerin varlığı görülerek genel formülleri verilmiştir. **Böylece bakım işleri haricindeki büyük yapım yatırımlarının bir kısmının köy yolları gibi bazı alt sektörlerde kullanılması tavsiye edilmiştir.** Esasen yol inşaatı çalışmaları incelendiğinde, tünel yapımı haricindeki işlerde önemli bir gelişme görülmemiştir. Tünellerin toplam inşaat içindeki çok küçük payı dikkate alınırsa TCK'da 1956 yılından beri üretim artışı olmadığı genellemesine varmak hatalı olmayacaktır.

Yaptırma şekli bakımından emanet usulü işlerin, ihale ile yapılanlardan çok daha fazla olduğu görülmektedir. Önceki yıllarda emanet işlerin daha pahalıya çıktığı iddiasının, yapılacak bir araştırma sonucunda değerlendirilerek, şebekenin büyütülmesinin söz konusu olmadığı TCK için, bir politika oluşturmalıdır.

IV. TCK STRÜKTÜR ANALİZİ :

Üretim, para ile veya fiziksel ölçülerle değerlendirilebilir. Üretim seviyesi, kalite ve randıman faktörlerine bağlıdır. $P = e_1 . e_2 . (aAh + bBh)$. Randıman faktörleri $(e_1 . e_2)$, çevre şartlarına ve işletmeye bağlı olarak değişirler. Kalite faktörleri ise, işçilik (a) ve makine (b) ile ilgili olanlardır. bu çalışmada devlet karayolları inşaatında dışa bağlı (çevresel) Faktörler Türkiye şartları için değerlendirilmiştir. Denizden olan yüksekliğin, donun ve yağışın makineli inşaatın verimine etkileri vardır. İşin güçlüğünün (e_1) yüksekliğe bağlı olarak değişen en küçük ve en büyük değerleri arasındaki oranı 1,18'dir. Bu oran, don'un etkisiyle 12,4'e kadar çıkmaktadır. Yağmurun etkisi açısından çeşitli toprak sınıflarına göre, toprağı çamur haline getirerek makinelerin çalışmasını durduracak nitelikteki kritik yağış miktarını veren rakamlar Türkiye'de mevcut değildir. Bu önemli konunun, ileriki araştırmalarda öncelikle ele alınmasına karar verilmiştir.

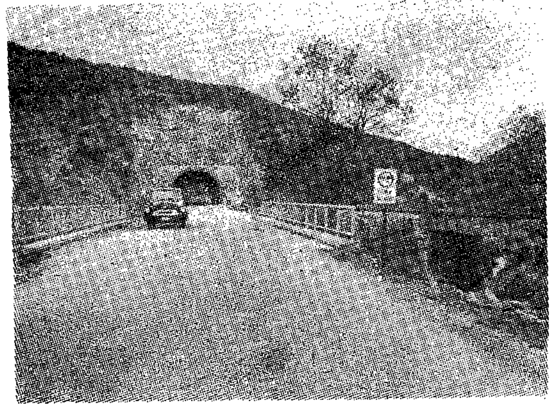
İç bünyeye bağlı faktörlerden personel verimliliği ("e_2" ve "a"), eğitim seviyesi ve personel stabilitesine göre değişir. Eğitim çalışmalarının periyodik olmamaları nedeniyle, "e_2" ve "a" üzerine belirli bir tesiri olmamaktadır. Kapasite elemanlarından işçi (A) konusunda TCK da yapılan araştırmalar, özellikle geçici personelin sayısı yönünde netice vermemiş ve her sene ne kadar geçici personel çalıştırıldığını kesin olarak saptamanın mümkün olamadığı sonucuna varılmıştır. Bu sonuçla **TCK bir tarım kuruluşuna benzemekte** (bak: DPT kamu tarım kesiminde çalışanlar...) **ve daha Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planının öngördüğü maliyet muhasebesi yapma yeteneğinden yoksun bulunmaktadır. Bu konuda dikkati çeken diğer bir husus, idarî personelin, teknik personel aleyhine devamlı bir gelişme göstermesidir.** Halbuki, üretimde teknik çalışmaların temel olduğu inşaat endüstrisine ait bir teşkilât olan TCK'nın kendi fonksiyonunun gerektirdiği bir istihdam politikasına sahip olması zorunluğu vardır. Burada, daha detaya inmek için bir iş etüdü çalışması yapılması gerektiğine işaret etmekte fayda vardır. Konu daha da genişletilirse görülür ki, **İkinci Beş Yıllık Planda 1/2 olarak öngörülen mühendislerin teknisyenlere oranı, TCK inşaat kolunda mevcut rakamlara göre 2'dir. Bu şekliyle organizasyon piramidi, özellikle bu kadar emanet iş yapan bir teşekkülde tamamen tersine dönmüştür.** Geçici personel hakkında kesin bilgi gönderemeyen bölge teşkilâtları ustabaşı ve usta sayılarını verememektedirler. Bu koşulların ışığı altında çıkardığı istatistik yıllığına rağmen, TCK'nın istatistik çalışmalarında büyük açıklar olduğu saptanmıştır. Prodüktivite ve maliyet analiziyle modern çalışma için bu açıkların öncelikle kapanmasının aynı zamanda bir kalkınma planı gereği olduğuna tekrar işaret etmek lâzımdır.

İşçilikten sonra, ikinci ve son kapasite elemanı makinedir (B). Özellikle iş ma-

kineleri işçiyi ikâme ettiğinden, istihdam politikası bakımından çok önemlidirler. Yapılan ilmî araştırmalar bunların en kolay bir şekilde ağırlıklariyle toplanabileceğini göstermiştir. Bu sebeple mevcut makine parkını değerlendirmek ve milletlerarası bir kriter niteliğindeolan mekanizasyon derecesini $(d = \frac{B}{A})$ bulmak amaciyle, TCK'da makinelerin boş ağırlıkları (ton) hesaplanmak istenmiş ve her makineye ait kayıt kartları incelenmiştir. Fakat bu kartlardaki ağırlıklar, net ağırlık, gayri safi ağırlık, boş ağırlık isimleri altında verildiğinden, bir kısmında da hiç mevcut olmadığından, tam bir sonuca varılamamıştır. Oysa şimdilik mevcut olmayan, ciddi bir makine politikası için esasen mevcut olan ağırlık hanesinin tek bir tanıma göre doldurulması gereklidir. Bu nedenle, yapılan çalışmada ortalama ağırlıklar kullanılarak bir örnek verilmiştir.

Mekanizasyon derecesinin (d) tam olarak saptanamamasına rağmen, TCK'daki makinelerin durumları hakkında ilginç sonuçlara varılmıştır. **Yaş oranları bakımından asfalt makineleri, ekonomik ömürlerinin % 25 fazlası ile en genç makineler olarak görülmüşlerdir. Kompresör ve sondaj makineleri ise ekonomik ömürlerinden % 250 daha yaşlı olarak en büyük yaş oranına sahiptirler.** Bundan başka boş kapasiteler araştırılmış ve yükleyicilerin en az $(\alpha = 0.0)$, jeneratör ve su pompalarının ise en büyük $(\alpha = 0.54)$ değerlere sahip oldukları görülmüştür. Bütün rakamlar TCK'da önemli derecede bir boş makine kapasitesi olduğunu ve bu konuda yeterli tedbirlerin alınması gerektiğini göstermektedir. **Bundan başka ekonomik ömürleri, subjektif yıpranma esasına dayanan ABD standartlarına göre değerlendirilen makineler için Türkiye şartlarına göre daha objektif standartların araştırılması zamanı, ömrü 20 yılı aşan TCK'da, çoktan geçmiştir.**

Üretim miktarı (P) ve kapasite ele-

manlarından sonra, TCK'nın harcamaları, hükûmet bütçesinin harcamaları ile yıllara göre mukayese edilmiş ve **TCK'nın aldığı paraya göre verimin son senelerde oldukça hissedilir bir şekilde düşmekte olduğu,** diğer bir deyişle özellikle son yıllarda yapılan işten çok para alındığı ve bu eylemin arttığı görülmüştür. Bu durumun Türkiye millî ekonomisini ters yönde etkilediğine şüphe yoktur.

V. SONUÇ :

"Üniversiteler, uyguladıkları ve geliştirdikleri bilimsel metodlar sayesinde gerçekleri araştıran ve yayan müesseselerdir."

Yukarıda özetlenen bilimsel araştırma, yurdumuzun sorunlarına dönük üniversite çalışmalarının çerçevesi içinde ve 1971 kalkınma planının, Anayasamızın Üniversitelere, özerklik karşısında yüklediği göreve dayalı olarak vazettiği : "Üniversitelerin ilgili fakültelerinde doktora dahil olmak üzere, tez konularının seçiminde, sanayiin ve sosyal gelişmenin araştırmaya ihtiyaç gösteren problemlerine öncelik verilecektir." (S. 83), ilkesine uygun olarak hazırlanmıştır. İhtisas hükûmetimizin Bayındırlık Bakanı Sayın Dr. Y. Müh. Cahit Karakaş tarafından Bakanlık konferans salonunda 8 Nisan günü tartışmaya açılan bu araştırmanın, bütün görüşleri ele alan son raporu ileriki yazılarımızda verilecektir.

KAMU YÖNETİMİNDE AYRINTILI BİLGİ İHTİYACI VE BİLGİ BANKASI KAVRAMI

Emin AKATA
Yük. Müh.

1. GİRİŞ

Türkiye'de kamu yöneticileri birtakım kanun ve yönetmeliklerle belirlenen görevlerini yerine getirirken isabetli ve etken kararlar alabilmek için kendilerine gerekli olan ayrıntılı bilgilerden çoğunlukla yoksun bulunmaktadırlar. Aynı sorun memleketimizde özellikle kamu kesimi için henüz pek yeni olan bilimsel araştırma metodlarının geliştirilmesi ve uygulanılması konularında çalışmakta olan araştırmacıların da her an karşılarına çıkmaktadır. Bunun doğal sonucu olarak da, alınan kararlar ve buna bağlı olarak yapılan uygulamalar mevcut sorunların derinliğine inememekte, ya da yeterli açıklığa sahip bulunmadıkları için pratik bir etkenlikleri olamamaktadır. Bu durumun nedenleri araştırıldığında elde edilen sonuçlar şöyle olmuştur.

a) Kamu yönetiminde toplanması gerekli bilgi türlerinin saptanması, günün değişen şart ve ihtiyaçlarına göre yapılmamakta ve uzun yıllardan beri aynı bilgi kalıpları hiç değiştirilmeden ve adeta alışkanlık halinde kullanılmaktadır.

b) Toplanılan bilgiler, bilgiyi toplayan ve saklayan dairelerce sadece günlük işlemler ile bazı rutin uygulamalardaki ihtiyaca cevap verecek şekilde organize edilmekte, uzun bir zaman süreci içerisinde son derece değerli olabilecek bilgiler ise, sistematik bir ayırım ve kayıtlama düzeni olmadığından dağılıp kaybolmaktadır.

c) Bilgi toplama, saklama ve ihtiyacı olanlara dağıtma işlemlerini tek elden yürüten bir kuruluş bulunmadığından her daire, toplanması senelerdir adet haline gelmemiş olan bilgileri, ihtiyaç hissettikçe, kendi olanak ve yetenekleri çerçevesinde temin etmeye çalışmakta bu durumda aynı bilgiye ihtiyacı olan bir başka kuruluş, kendisinden önce bu bilgilerin toplandığından

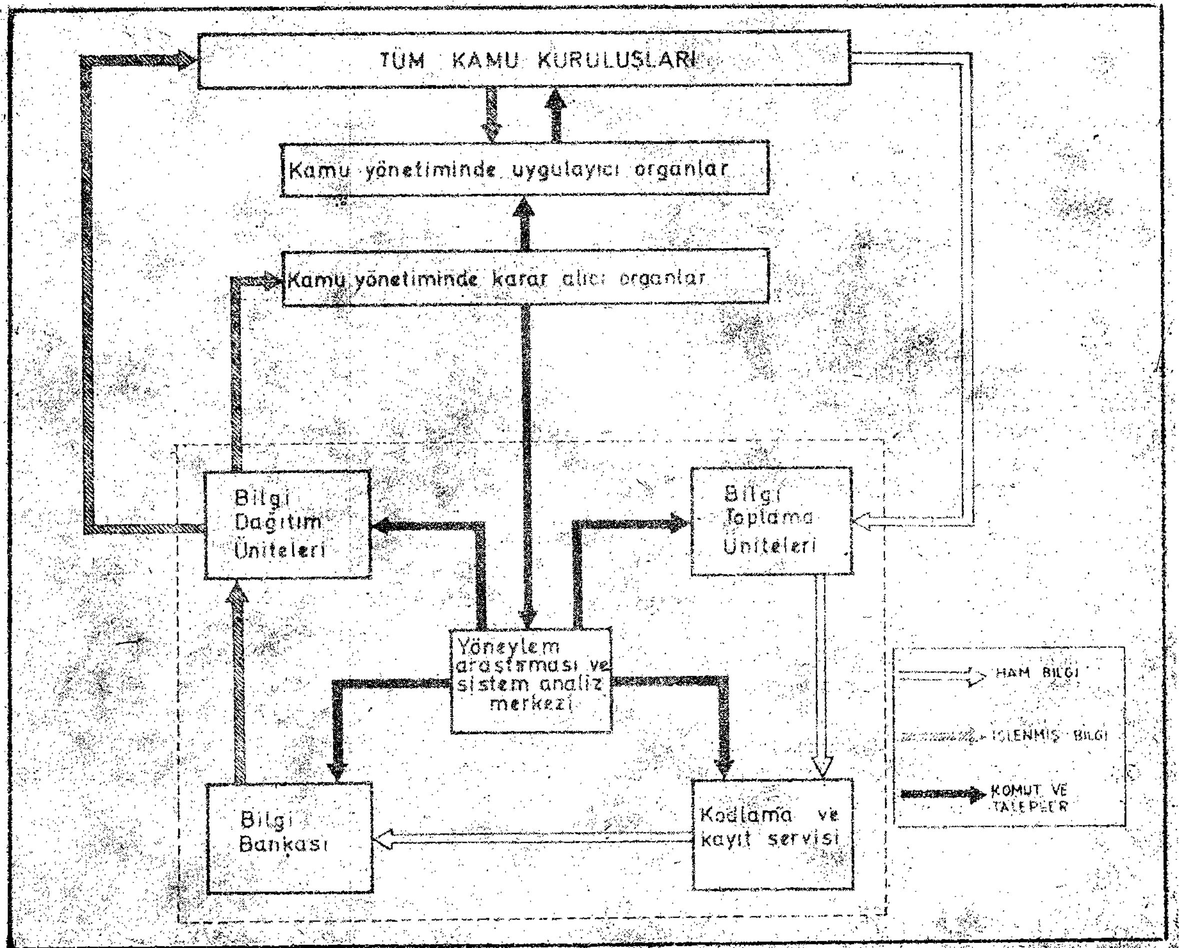
haberdar dahi olmadığından, daha önce harcanmış bulunan emek ve zamanı gereksiz yere tekrar harcıyarak kendi ihtiyacını karşılamak zorunda kalmaktadır.

d) Bilgi verme durumunda olan organlardan istenilen bilgiler arasında herhangi bir nicelik standardının bulunması ve çoğu kez aynı bilgilerin tekrar istenmesi sonucu, konu ciddiyetini kaybetmekte ve verilen bilgilerin güvenirliği zamanla kaybolmaktadır.

e) Bu dizide sayılabilecek faktörlerin sonuncusu ve belkide en etken olanı, uygulamacının karşısına katı bir duvar çeken teknik imkânsızlıklardır. Aslında bu imkânsızlıklar Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu teknik düzeyin ötesinde bir takım zorlamaları gerektirmiyecek kadar basit olabilir. Yapılacak ilk şey, sahip bulunduğumuz teknik olanaklar ile günlük sorunlarımızı en iyi bir şekilde bağdaştırabilecek bir organizasyonu sağlamak olmalıdır. Bu organizasyon bir defa sağlandıktan sonra kamu yönetiminin içinde bulunacağı düzey, ülkemizin teknik düzeyindeki gelişime bağlı olarak yükselebilecektir.

2. ELEKTRONİK BİLGİ İŞLEM MAKİNELERİ VE KAMU İDARESİ İLİŞKİLERİNDE TEMEL ESASLAR

Elektronik Bilgi İşlem Makineleri gibi tamamen matematiksel esaslara göre çalışan ve işleyeceği bilgilerin niteliğinde kesin bir açıklık arayan aygıtların, kamu idaresi gibi bugünkü şekliyle içinde hertürlü karmaşık ve öznel ögeleri saklıyan bir sahada kullanılması, ilk bakışta oldukça ütopik ve ciddiyetten uzak bir fikir olarak nitelendirilebilir. Bu nedenle aşağıda sıralanan birkaç maddenin, bu yazı okunurken daima akılda tutulması ve konunun değerlendirilmesinin ona göre yapılması gerekmektedir.

a) Bütün sorunlar, gerçekte birtakım maddesel ilişkilerin belirli bir ortam ve kapsam içerisinde birbiriyle çelişmesinden meydana gelirler. Öznellik kavramı ise gerçekte birtakım nesnel ögelerin belirli bir ölçü ve ortam içerisinde bir araya gelmesiyle ortaya çıkar. Bu durumda yapılması gereken iş bu sorunların yapı taşları olan bütün nesnel ögeleri ve bu ögeler arasındaki ilişkileri bulmaya (matamatiksel olarak) çalışmaktadır. Her konuda bunu başar mak aslında pek kolay olmadığı gibi, bilim de henüz bu düzeye erişmiş değildir. Ne var ki, sorunlardan kaçmak ya da görmemezlikten gelmek yerine, onların üzerine gitmek ve bilim ile teknolojinin bize sağladığı tüm olanakları bu sorunları çözümlemede kullanmak, hiç şüphesiz ki en akılcı bir tutum olacaktır.

b) Sorunların karmaşıklığı içerilerinde taşıdıkları ögelerin adet olarak çokluğundan ve aralarındaki ilişkilerin çok yönlü olu şundan ileri gelir. Belirli bir sorun içerisindeki bütün ögelerin ve aralarındaki ilişkilerin ne nitelikte oldukları tek tek bulunabilir, ancak insan zihni bu bulguları bir anda ve hep birlikte değerlendirecek kapasitede değildir. Bu noktada, insan beyninin yapılmasını öngördüğü işlemleri yine insan beyninin yapılmasını öngördüğü biçimde yapabilecek olan ve arzulanan kapasite ve yeteneğe sahip aygıtlardan yararlanmak gerekir.

c) Sorunların çözümü kadar, yeni sorunlara meydan vermemek de bir amaçtır. Bu ise, bir düzen kurulduktan sonra bu düzenin yapısında bulunan bütün öge ve bu ögelerin çeşitli şekillerde bir araya gelerek ortaya çıkardıkları organların gerek statik, gerekse dinamik yapılarını iyice bilerek, herhangi bir etkinin bu düzeni bozmamak için ne gibi bir tepki görmesi gerekeceğinin önceden saptanması ve bu etki-tepki mekanizasyonunun doğru ve çok kıymetli olan zamanı israf etmeden çalışabilmesi için bütün teknik olanaklardan yararlanabilmesi ile mümkün olabilir.

d) Yukarıdaki maddelerde açıklanan düzen, her şeyden önce doğru, dinamik, yeterli ve taze bilgilerin karar verme organına ulaşabilmesine bağlıdır. Böylesine yoğun ve çeşitli bilgilerin bir takım ilkel metod ve ortamlar aracılığı ile ne toplanabilmesine, ne aktarılabilmesine, ne de yaşatılabilmesine imkân vardır. Böyle bir sorun karşısında elektronik bilgi işlem sistemlerinin olanaklarından yararlanmak bir zorunluktur.

3. MERKEZİ BİLGİ İŞLEM SİSTEMİ VE BİLGİ BANKASI

Kamu yönetiminde gereği duyulan ve belirli bir kapsamı olan bilgilerde kalıcılık, işlem kolaylığı ve kullanış kolaylığı sağlamak için bilgi saklama, işleme ve işlenmiş bilgilerin dağıtımı, merkezî bir kuruluş tarafından ve yine merkezî bir sistemle yapılmalıdır. Aksi halde, dağınık ve düzensiz bir şekilde saklanan bilgiler üzerinde ne bir işlem ve analiz yapılabilir, ne de bu bilgiler kısa bir zaman içinde ve doğru olarak öğrenilebilir. Yapılması en uygun görülen şey, bu bilgilerin kayıt, kapsam ve saklama durumlarını yeniden organize ederek bir merkezî kuruluşta ve taze olarak toplamak ve bu sistemi sürdürmektir. Böyle bir çalışmada idari ve hukuki pürüzler giderildikten sonra karşılaşılacak problemler teknik problemler olacaktır. Bu konuda yapılan araştırma ve örnek çalışmalarımız, karşılaşılacak teknik güçlüklerin belirli ve oldukça büyük bir kısmının Elektronik Bilgi İşlem Makinalerinden yararlanılarak çözümlenebileceğini göstermiştir. Esasen bu gibi prob lemlerini çözmüş olan ileri ülkelerde bu tip sistemlerin örnekleri pek çoktur.

Önerdiğimiz kamu düzeninde merkezî bilgi işlem sisteminin yeri ve bu sistemi meydana getiren ünitelerin işlevsel bağlantıları ana hatları ile Şekil - 1 de görülmektedir. Kesintili çizgi ile çevrelenmiş olan üniteler Merkezî Bilgi İşlem Sistemini meydana getirmektedir. Bu sistemin dışında kalan ünite isimleri, birtakım genel kavramları ortaya koymaktadırlar. Bu isimlerin yerine benzerleri konularak, daha değişik ölçeklerde birtakım düzenler önerilebilir. Örneğin, "Kamu" kelimesi yerine "Milli Eğitim Bakanlığı" ifadesi konulursa, önerilen düzenin ölçeği "Kamu"dan "Milli Eğitim Bakanlığı"na indirgenmiş olacaktır.

ÇÖKEN KÖPRÜLER

Sina DÜLGEROĞLU
İnş. Yük. Müh.

Benzer görünümde ve inşa halindeki iki köprünün 4 1/2 ay arayla kısmen yıkılmaları çok yönlü bir incelemeyi gerektirmektedir. Milford Haven (2) köprüsünün güney açıklığı 2 Haziran 1970 de ve Melburn'daki West Gate köprüsünün batı açıklığı ayaklardan biriyle beraber 15 Ekim 1970 de çöktü.

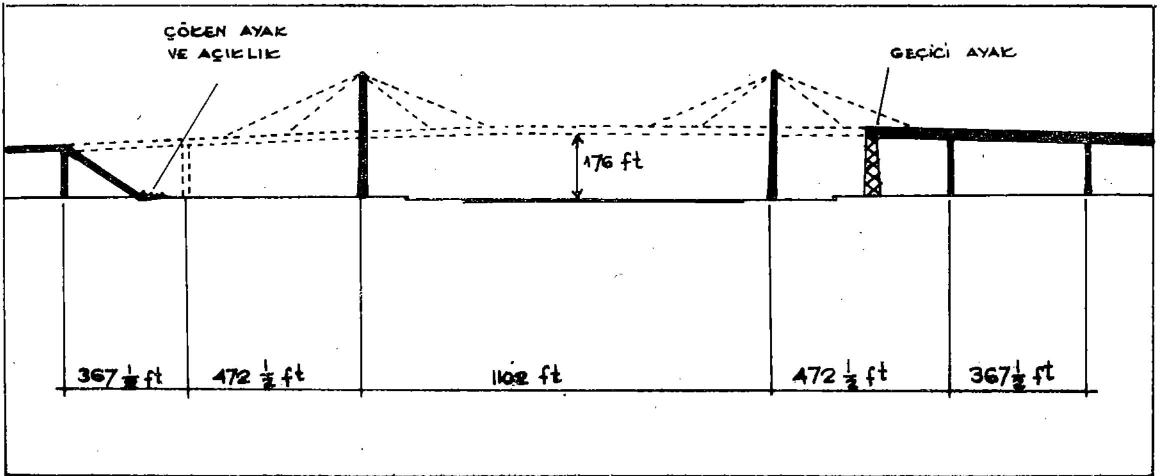
Bu iki köprünün de çelik üst yapı (superstructure) proje tanzimi Freeman Fox ve Ortaklarının sorumluluğundaydı. Bu önde gelen köprü proje tanzimcisi firma Sidney Harbour köprüsü ile Forth ve Severn asma köprülerini başarı ile gerçekleştirmiş ve başka bir firmayla beraber Severn köprüsünde ve Wye viyadükünde kutu kirişlerin (box - beam) öncülüğünü yapmıştı.

1966 yılında tamamlanan bu son iki köprü klasik açık kirişli (open - girder) Meccano tipi düzenden ayrılmakla beraber tamamen yeni bir fikre de dayanmıyordu. Çöküntü olan köprülerin benzerliği şudur: İkisinin de Severn ve Wye köprülerinde olduğu gibi burulmaya karşı çelik - kutu omurgaları vardır ve Freeman Fox'a göre benzerlik burda bitmektedir. Firma sorumlularına göre çöküntülere tamamen farklı şartlar sebebolmuştur.

WEST GATE KÖPRÜSÜ

Bu köprü üzerinde tam yetkiye sahip olan ve 1961 de kâr gütmiyecek bir biçimde kurulan şirket, çelik üst yapı için Freeman Fox ve Ortaklarını; temeller, ayak lar, beton yaklaşım rampaları (approach ramp) için ise ayrı bir müşavir mühendislik firmasını görevlendirmişti. Başlangıçta yapım işini yürüten iki mahalli firma varken, gecikmeye sebebolduğu için birinin işine son verilmiş, ve yapının tümü tek firmanın taahhüdüne verilmişti.

(1) Engineering, 23 Ekim 1970, s. 419.
(2) İngiltere'de inşa edilmektedir.

ŞEKİL : 1 — Melburn'daki West Gate Köprüsünün Ekim 1970 deki durumu, çöken ayak ile açıklık.

Planlama ve proje tanzimi 1964 de, inşaat ise 9 Nisan 1968 de başladı. Beton yaklaşım viadükleriyle beraber 8500 ft. (2592,50 m) ve beş adet iç çelik açıklık ise 2782 ft. (848,51 m) dir. (şekil 1).

Çelik üst yapının tipik bir kesidi vardır. (şekil 2). Yanlardaki konsol döşeme ile boylamasına uzanan yanyana iki trapezoid kutu - kirişten oluşur. Kutu - kirişler 10 1/2 ft. (3,20 m) derinliğinde ve 30 ft. (9,15 m) genişliğindedir. Kirişler yüksek gerilmeli çelik plaklarla, boylamasına kirişler (stringer) ve, aralıklarla yerleştirilmiş enine rijit diyaframlardan (bulkhead) yapılmaktadır. Beton yol bu çelik tabliye (decking) üzerine dökülmektedir.

1102 ft. (336,11 m) lik ana açıklık dahil olmak üzere üç orta açıklık, çelik kutukiriş kesitlerinin parça parça yükseltilip mevcut kısmın ucuna bağlanması suretiyle konsol metodu (cantilever method) ile yapılacak şekilde projelendirilmişti.

367 ft. (111,94 m) açıklığındaki en dış iki çelik açıklık ise farklı projelendirilmişti. Kutu - kirişleri yerde monte edilmiş ve tamamı bir seferde yükseltildikten sonra yana hareket ettirilerek köprü ayaklarının üstüne yerleştirilmişti.

Beton yaklaşım yollarının ve çelik yapının en dış ayakları rijittir, fakat köprünün boyuna yönde bükülmesine imkân vermek için ortadaki dört ayağı en alt ve en üst noktalarından mesnetlendirilmiş pandül ayak olarak teşkil edilmiştir. Bu ayaklar üst yapıya rijit bir şekilde bağlanacağı zamana kadar halatlarla tutulmaktadır.

Kazadan evvel, beton viadükler ve ayaklar tamamlanmış ve en dış çelik açıklıklar yerleştirilmiş durumdaydı. Doğu yakasındaki iş batıya göre daha hızlı yürümüş ve bu yakada konsol metoduyla, bir içerideki açıklığın yapımına başlanmıştı. Tamamlanmış olan doğu yakası açıklığında o sıralarda beton muhtemelen dökülmüştü, fakat batı yakasında beton dökülüp dökülmediği hakkında çelişik ifadeler vardır.

15 Ekim 1970 de batı açıklığı pandül ayakla beraber çöktü ve şantiyede çalışan 40 kişinin ölümüne sebeboldu. Freeman Fox'un iki numaralı ortağına göre "kaza anında batı açıklığında bir kovadan fazla beton olamıyacağı", halde bir olay şahidinin çöküntü anında betonda çatlamaların başladığını gördüğü bildirilmiştir.

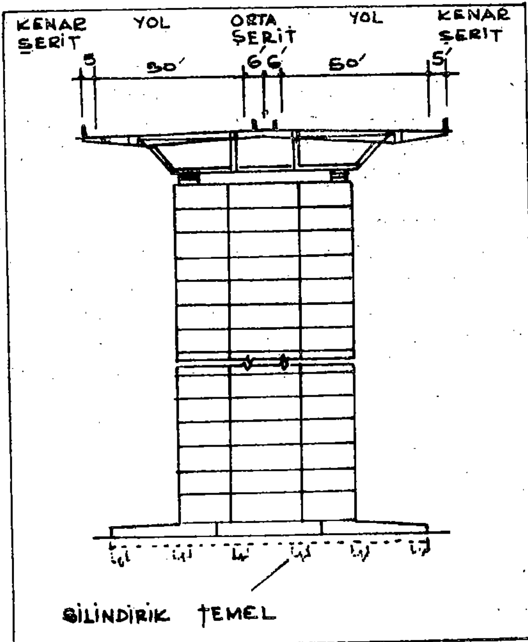
Önemli olan çelik açıklık veya ayaktan hangisinin önce çöktüğüdür. Görgü tanıklarının söyledikleri birbirini tutmamaktadır. Bazıları devrilen bir vincin köprü ayağına çarptığını söylemektedirler : Freeman Fox'a göre devrilen bir vinç, köprü ayağını yıkacak momentuma sahip olamaz, ancak vincin tutucu halatlardan bir kaçını zedeliyerek ayağın yıkılmasına sebebolduğu düşünülebilir. Bazılarına göre, kopan somun ve cıvatalar makineli tüfek sesine benzer bir ses çıkartırken çelik açıklık tam ortadan burkulmuştur. İşveren kurum başkanının "Bu, tam bir açıklık ortası (mid - span) çökmesi idi, bildiğimiz başkaca şey pek yok" dediği

söylenmektedir. Öte yandan çöküntüye köprü ayağının sebebolduğuna inananlar da mevcuttur.

West - Gate kutu - kiriş yapısında 1970 yılında iki apayrı değişiklik getirilmişti. Birincisi yapım gecikmelerinin sonuncuydu. Başlangıçta çelik üst yapının tümü tamamlandıktan sonra çelik tabliye üstüne beton dökülecekti İşi hızlandırmak için, peyderpey açıklıklar tamamlandıkca beton dökülmesine karar verildi; ancak yapının -ayakların halatlarla- rijitlendirilmesine sadece yapım sırasında oluşabilecek yükleri karşılamak için ihtiyaç duyulmuştu. Çok kere bir yapıya en büyük yükler inşaat sırasında etkir ve bu olayda da böyle olmuşa benzemektedir.

İkinci değişiklik Milford Haven'deki çökmeden sonra diyaframların rijitleştirilmesi şeklinde oldu. Freeman Fox proje tanzimlerine tam güvenliğini ifade etmekte ve bu değişikliği kemer - kuşak (belt and braces) tedbiri olarak tarif etmektedir.

Bir hakim ve iki teknik elemandan kurulan bir komisyon olayı incelemeğe başlamıştır, fakat Freeman Fox delil yetersizliğinden dolayı olasıl sebep üzerine fikir yürütmeği reddetmektedir. Ortaklardan ikisi incelemeğe yardımcı olmak üzere Avustralya'ya gitmişlerdir.

ŞEKİL : 2 — Çifte kutu - kirişli kesit ve beton ayak

Wye viyadükü, Milford Haven köprüsü ve İngiltere'de inşa halinde olan iki diğer köprü gibi West - Gate Köprüsü de kablo - kafes (cable - truss) tipindedir.

MİLFORD HAVEN KÖPRÜSÜ

Milford Haven köprüsü, West Gate köprüsüne çok benzemektedir. Kablo - kafes tipindedir ve çelik kutu - kiriş omurgası vardır, fakat 700 ft. lik ana açıklığıyla daha küçük kalmaktadır ve West Gate'in 10 1/2 ft. (3.20 m) derinliğindeki kirişlerine karşılık 20 ft. (6.10 m). derinliğinde tek bir kutu - kirişi vardır.

Diğer çökme olayından farklı bir yönü de 252 ft. (76.86 m) boyundaki çöken güney açıklığın konsol metodu ile inşa edilmekte oluşuydu. Açıklığın tamamlanması için geri kalan son 50 ft. lik kısmı yerleştirilirken çökme oldu. B.A.C. (3) ekibinin, kutu - kiriş diyaframlarının çok fazla yüklendiğini tesbit ettiği (en fazla 500 ton taşıma yeteneğinde olduğu halde çökme anında diyaframların 970 tonluk yük altında bulunduğu) açıklandığı halde Freeman Fox ve Ortakları sebebin henüz açığa çıkartılmadığı görüşünü sürdürmektedirler. Bizzat istemiş oldukları B.A.C. analizinin, yapmakta oldukları etraflı bir araştırmanın sadece bir parçası olduğunu söylemektedirler.

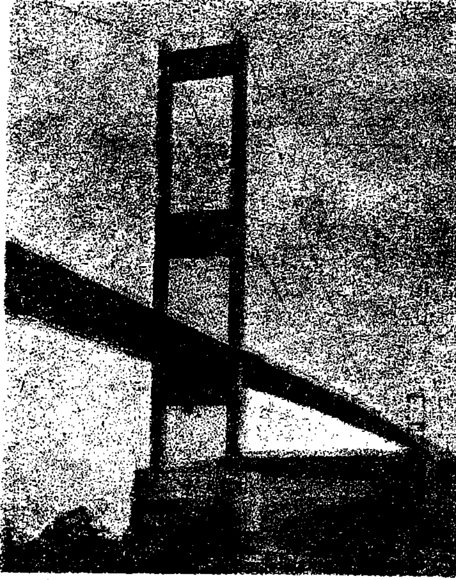
Şu halde kesin sebep bilinmemektedir, ancak Freeman - Fox kutu - kiriş sisteminde yapılacak ek rijitleştirmeler yardımıyla, işin emniyetle yürütülebileceği kanaatindedir. Bu işlemi kemer - kuşak çözümü olarak tanımlamakta, projenin fazladan bir sağlamlık kazanacağını ima etmektedirler.

NİÇİN KUTU - KİRİŞ ?

1940 yılındaki Tacoma Narrows Asma Köprüsünün yıkılmasını takibeden senelerde, fazla yenilik getirmediğinden, köprü projecileri "emniyetli tarafta oynama" eğilimini gösteriyorlardı.

Daha evvel de proje çalışmaları yapılmış olan Severn köprüsü 1959 da tekrar ele alındığı zaman son on senedeki teknik gelişmelerin ışığı altında yapılan rüzgar tüneli araştırmaları sığ kafes kirişin kullanılabileceğini ortaya koydu, dolayısı ile ilk

(3) British Aircratt Corporation; Britanya Uçak Kurumu.

Severn Asma Köprüsü

Severn projesindeki kafes derinliği yarıyarıya azaltıldı ve kafesin üst elemanlarına tabliye plakaları iliştirildi. Proje en sonunda büyük burulma rijitliğine sahibolan çelik - kutu tabliyeye dönüştü.

Bu çözüm ilkinden çok daha hafifti ve toplam maliyetin düşmesine yardım etti. 1957 de başlanan Meccano tipi üst yapılı klasik bir asma köprü olan Forth köprüsü 11 milyon Sterlinge çıkmışken, Severn 8 milyona mâloldu- daha önce Forth'ta kullanılan gereçlerden çoğu Severn köprüsünde de kullanıldığından böyle bir ucuzluk beklenmekteydi, ancak, kutu - kiriş sistemine geçilmemesi halinde yarı yarıya bir tasarruf sağlanacağı sonradan yapılan keşiflerde ortaya çıkmıştır.

Wye viyadükü ve kablo - kafes köprüsü Severn köprüsünün bir uzantısı mahiyetindedir ve beraber yapılıp 1966 da işletme ye açılmışlardı. Kutu - kiriş sisteminin burulma rijitliği Wye köprüsündeki hayranlık verici sağdeliği sağlamıştır.

Wye Köprüsünün 770 ft. (234.85 m) lik orta açıklığı 260 ft. (79.30 m) arayla, ekseni üzerindeki kablolara mesnetlendirilmiştir, viyadük mesnetlerinin aralığı ise 210 ft. (73.50 m) dir. Klasik bir asma köprü ise burulma stabilitesini sağlama amacıyla iki kenar boyunca ayrı kablo dizisi gerektirecekti.

Kutu - kiriş 12 ft. (3.66 m) derinliğinde tepede 55 ft. (16.78 m), tabanda 32 ft. (9.76 m) genişliğinde bir trapez şeklindedir. Yapı kendi yükü altında sehim yapmakta, üst yüzeyde yüksek basınç gerilmesi yaratmaktadır. Burkulma yüklerine karşı koyabilmek için üst yüzeyde daha fazla malzeme gerekmektedir. Üst yüzeyin gerilmeleri göz önüne alınarak sabit kalınlıkta bir dikdörtken kesit kullanılsaydı, alt yüzey çok ufak gerilmelerde çalışıyor olacaktı.

West Gate Köprüsünün betondan kutu-kesitli yaklaşım viyadükleri ile kıyaslamak ilginç olacaktır. Bunlarda, muhtemelen betonun çekme yüklerinden çok basınç yüklerine dayanmasından dolayı kutunun geniş yüzeyi alttadır.

Wye ve Severn köprü sistemlerinin başarısı Freeman Fox'u, bu sistemi Milford Haven, West Gate ve iki diğer köprüde uygulamaya teşvik etti.

Çökmeye sebep çelik konstrüksiyon muydu, beton ayak mıydı ? Kusur bunlarda değil de yapım tekniğinde olabilir. Çok gecikmemesini ümidederek, incelemenin sonuçlarını beklemeliyiz.

Maalesef, köprü yapımları sırasında oluşan ve ölümle sonuçlanan kazalar kabul edilegelmekte ve genellikle yapımda çalışanların dikkatsizliğine bağlanmaktadır, ancak esasta benzer olan bu iki köprünün çökmesi çok yoğun bir incelemeyi gerektirmektedir.

ZEMİN MEKANİĞİNDE KULLANILAN NOTASYON

Zemin Mekaniğinde çeşitli ülkelerde kullanılmakta olan işaretleri birleştirmek için yapılan çalışmalar sonunda, 1961 yılında Uluslararası Zemin Mekaniği ve Temel Mühendisliği Derneği tarafından kabul olunan ve sözü geçen derneğin 1961 Paris kongresi zabıtları arasında yayınlanan liste aşağıdadır. Bu tarihten sonra yapılan yayınlarda ve yurdumuzda bu işaretler benimsenmiş bulunmaktadır.

1. GENEL

π	3.1416
e	tabii logaritmanın tabanı, 2.7183
	$\log_e a$ veya ln a, a'nın tabii logaritması
	$\log_{10} a$ veya log a, a'nın 10 tabanına göre logaritması
t	zaman
g	yerçekimi ivmesi
V	hacim
W	ağırlık*
M	moment*
F	güvenlik sayısı

2. GERİLME VE DEFORMASYON[1]

u	boşluk suyu basıncı
σ	normal gerilme*
σ'	(veya $\bar{\sigma}$) efektif normal gerilme
τ	kayma gerilmesi*
ε	doğrusal birim deformasyon*
γ	birim kayma deformasyonu[2]
ν	Poisson oranı* (μ de kullanılmaktadır)
E	doğrusal deformasyon modülü* (Young modülü)
G	kayma deformasyon modülü*
K	sıkışma modülü*
η	viskozite katsayısı*

3. ZEMİN ÖZELLİKLERİ

(a) Birim hacim ağırlığı

γ	zemin birim hacim ağırlığı*
γ_s	dane birim hacim ağırlığı
γ_w	suyun birim hacim ağırlığı
γ_k	kuru birim hacim ağırlığı[3]
γ_A	su altında birim hacim ağırlığı[3]
γ_d	suya doygun birim hacim ağırlığı[3]

G dane yoğunluğu, $G = \frac{\gamma_s}{\gamma_w}$
e boşluk oranı
n porozite
w su muhtevası
S_r suya doygunluk derecesi

(b) Kıvam

w_L likit limit
w_p plastik limit
I_p plastisite endisi
w_s rötre limiti
I_L likitlik endisi $= \frac{w - w_p}{I_p}$
I_c kıvam endisi (rölatif konsistans) $= \frac{w_L - w}{I_p}$
e_{max} en gevşek durumda boşluk oranı
e_{min} en sıkı durumda boşluk oranı
I_D yoğunluk endisi $= \frac{e_{max} - e}{e_{max} - e_{min}}$
(İzafi yoğunluk D_r de kullanılmaktadır.)

(c) Permeabilite

h hidrolik yük
q debi
v akış hızı
i hidrolik eğim
k permeabilite katsayısı
j birim hacima etkiyen sızma kuvveti

(d) Konsolidasyon

m_v hacimsel sıkışma katsayısı $= \frac{\Delta e}{(1 + e)\ \Delta\sigma'}$
C_v sıkışma endisi $= \frac{-\Delta e}{\Delta \log_{10} \sigma'}$
c_v konsolidasyon katsayısı
T_v zaman faktörü $= \frac{c_v t}{d^2}$
(d, drenaj yolu uzunluğu)
U konsolidasyon yüzdesi

(e) Kayma direnci

τ_f kayma direnci
c' efektif kohezyon
$\varnothing'$ efektif kayma direnci veya içsel sürtünme açısı
c_u görünen kohezyon
$\varnothing_u$ görünen kayma direnci açısı
μ sürtünme katsayısı*
S_t hassasiyet

4. TOPRAK BASINCI

d duvar üstü seviyesinden kuvvetin tatbik edildiği noktaya kadar olan uzaklık
δ duvar sürtünmesi açısı
K duvara gelen normal gerilme ile ilgili olarak çeşitli endisler ile kullanılan boyutsuz katsayı (Toprak basıncı katsayısı)
K_o sükûnetteki toprak basıncı katsayısı

5. TEMELLER

B temel genişliği
L temel uzunluğu
D temelin zemin üst yüzünden itibaren derinliği
N taşıma gücü formülünde kullanılan ve dane birim hacim ağırlığı, derinlik, kohezyon, vs. ye ilişkin endisler alan, boyutsuz katsayı (Taşıma gücü faktörü)
k_s yatak katsayısı

6. YAMAÇLAR

H yamacın yüksekliği
D yamaç topuğundan sağlam tabakaya kadar olan uzaklık
β yatayla yamacın yaptığı açı

---

(1) Deformasyonlar ile gerilmeler arasında orantı bulunduğu kabul edilmektedir.

(2) Birim hacim ağırlığı ile karıştırılmak tehlikesi olan yerde normal birim deformasyonlar için ε_x, ε_y, ε_z, birim kayma deformasyonları için ε_{xy} ε_{yx}, ε_{zx} kullanılır.

(3) Uluslararası notasyonda γ_d kuru birim hacim ağırlığını, γ' su altında birim hacim ağırlığını, göstermekte; suya doygun birim hacim ağırlığı için ayrı bir notasyon tavsiye edilmemiştir.

(*) Bu semboller Uluslararası Standartlar Organizasyonu tarafından (I. S. O. No. 276, Temmuz 1960) kabul edilmiştir.

odamızdan

Yatırımcı Bakanların Talebi Üzerine İmar ve İskân, Bayındırlık, Enerji ve Tabiî Kaynaklar, Sanayi, ve Ticaret Bakanlıklarına sunulan Oda görüşümüz

1 — İnşaat Kesimi Sorunları :

Kuşku yok ki, inşaat kesiminin sorunları da Türkiye'nin öteki sorunlarından ayrılamaz, soyutlanamaz. Bu noktayı gözönüne alarak, belli başlı sorun ve çözümler şöyleçe özetlenebilir :

A) İnşaat Sektöründeki artış hızının, katma değer artışında sürekli bir azalma olmakla beraber, 3 yıllık ortalama değeri yüzde 9.1 dir. Oysa, ortalama plân hedefi yüzde 7.2 idi.

Gene inşaat sektörünün GSMH-ya oranı (1970 için) yüzde 5.7 dir.

Görülüyor ki, her durumda, bu sektörün büyümesi plân hedefinden yukarıdadır ve ulusal gelir içindeki payı, yani verimliliği düşüktür. Üstelik İnşaat sektöründe, özel yatırımların yöneldiği saha, çoğunlukla konut (lüks konut öncelikle) ve ticarî yapılardır.

Şu halde, inşaat sektöründeki büyümenin plân hedefine uygun bir seviyeye düşürülmesi lüks konut yatırımlarının azaltılması ve konut yatırımlarındaki artışın belli ölçüler içinde kalması yönünde tedbirler alınması gerekmektedir.

Başka bir deyişle, özel sektör yatırımlarında yapı değişikliği olmalı, adı geçen yatırımların büyük bir kısmını teşkil eden konut yatırımlarının özel sektörün toplam yatırımları içindeki oranı düşürülmelidir.

B) Bugün, inşaat sektörü için yapılan sivil istihdam tahmini yarım milyonu aşmaktadır. (1970 : 499.000; 1971 : 529.000).

Önümüzdeki dönem için özellikle Üçüncü Beş Yıllık Plân'ın hazırlanmasında hesaba katılmak üzere, bu sektörde işgücü yoğunluğuna dayanan bir teknolojik kalkınma yöntemi benimsenmeli ve olanakları hazırlanmalıdır.

İnşaat sektörü içinde gerçekleştirilen bazı alt yapı yatırımlarında, örneğin sulama kanalları inşaatı, demiryolu, inşaatı, karayolu alt yapı inşaatı, dolgu ve toprak baraj inşaaatı, hava alanları inşaatı vb. gibi büyük ölçüde hafriyatı gerektiren alanlarda ham işgücü kullanılması zorunlu ve mümkündür.

C) İsraf edilen yahut kullanılmayan kaynakların üretken ve verimli yatırımlara yöneltilmesi gerekmektedir. Ayrıca, kalkınma hızının gerçekleşmesi için yatırım mallarının fiyatlarında büyük yükselişlerin olmaması gerekmektedir. Dolayısıyla, temel yatırım malları (demir, çelik, çimento, enerji vb.) üretiminde, yurdumuzda, devlet birinci derecede rol oynadığından, bu kaynaklar üstünde fiziki bir plânlama uygulamak, yerinde ve zorunlu olmaktadır.

Böylece, sözü edilen sınırlı kaynaklarımızı, lüks tüketim alanlarından, hatta ikinci derecedeki üretim dallarından kalkınmayı sağlıyacak hayati yatırım alanlarına kaydırmak mümkün olacaktır.

D) Enerji üretimi, plân hedeflerinin altında kalmıştır. Kaldı ki, yurdumuzun ekonomik yakıt üretimi sınırlı olmasına izlenecek enerji siyasetinin kesinkes dövize ihtiyaç gösteren ithal malı petrol tüketimine yahut ulusal zenginlik kaynağı ormanlarımıza dayanmaması gerekliliğine rağmen, hidrolik enerji üretim kapasitesinin toplam enerji içindeki payı azalmaktadır.

Dolayısiyle, elektrik enerjisi üretiminde uzun dönemli plânlama yapılması, su kaynaklarından yararlanma ön plâna alınmalı ve hidro-elektrik santrallara öncelik verilmelidir.

E) Ulaştırma siyaseti radikal anlamda yeni baştan gözden geçirilmelidir.

Özellikle, 1950 yılından bu yana bol dış yardım alarak, birden bire gelişen karayolları, izlenen ulaştırma siyaseti ve özel sektöre öncelik tanıyan anlayış yüzünden demiryollarını zarar eder durumda bırakmıştır. Kara ve demiryolları arasında bir gerçek işbirliği yoktur. Yolcu taşıması atbaşı gidiyor sayılmakla beraber yük taşımaları da karayolları yararına kayıplar olmaktadır.

Karayollarının yapım ve bakımı tamamen devlet tarafından yüklenmesine rağmen, karayolları ulaştırmasında büyük ölçüde özel sektör faaliyet göstermekle ve bu yatırımlardan hiç katkısız yararlanmaktadır. Dolayısıyla, karayollarından yararlananlar bu şebekenin bakım ve amortismanına belli bir şekilde katılmalıdır.

2 — Devletin Teknik Personeli İstihdam Politikasî ve Teknik İnsan Gücünün Rasyonel Kullanılma Sorunu:

Yatırımların politik ve ekonomik baskılardan uzak ve sadece toplumsal kalkınmayı amaçlıyan bir görüşle ele alınabilmesi için;

a) Teknik gücün israfını önleyebilmek için büyük yatırımcı devlet kuruluşlarının reorganizasyonuna gidilmeli,

b) Yabancı sermayeye dayalı mühendislik ve müşavirlik bürolarının devlet eliyle beslenmesi politikasına son verilmeli, böyle bürolar derhal devletleştirilmeli ve millî proje bürolarının gelişebilmelerinin şartları yaratılmalı;

c) Teknik elemanlar, çalışma şartlarına uygun ve yatırımların politik baskılardan uzak, bilim ve tekniğin gerektirdiği şekilde plânlanmasına imkân veren bir statüye (Odamız ve diğer teknik eleman kuruluşları böyle bir statünün hazırlığı içindedirler) kavuşturulmalıdır.

3 — Teknik Eğitim ve Özel Yüksek Okullar Sorunu :

Teknik insan gücü yetiştirilmesi ve geliştirilmesi için;

a) Ünlversitelerin tümünün bilimsel ve idarî özerkliğe sahip olması; verilen eğitimin yurt gerçeklerine uygun biçimde ve somut olarak yeniden gözden geçirilmesi; üniversitelerde gece eğitiminin düzenlenmesi ve yaygınlaştırılması;

b) Orta dereceli teknik okulların geliştirilmesi; ve yüksek öğretime geçişin sağlanması :

c) Özel okul öğrencilerinin kademeli sınavlar ve özel ilâve eğitimle, devlet öğretim kurumlarına alınması; gereklidir.

4 — Büyük Yatırımcı Devlet Kuruluşlarının Politikası ve Proje Ofisi Sorunu :

Ülkemizde yabancı müşavirlik firmalarının tahakkümüne son verilebilmesi için;

a) Yatırımların ana plânlama ve yapılabilirlik kademesindeki teknik hizmetlerinin tümü ile yatırımcı devlet kurumlarında yürütülmesi sağlanmalı; yabancı müşavirlik firmalarının bu alandaki faaliyetine son verilmeli; bunun yerine gerektiği takdirde yabancı uzmanlardan sınırlı ve geçici olarak yararlanma yoluna gidilmelidir.

b) Ana plânlama ve yapılabilirlik çalışmalarını tek elden yürütecek Devlet Proje Ofisi kurulmalı; tatbikat projelerinin milli özel bürolara dağıtımı bu büro tarafından yapılarak, milli proje büroları yabancı müşavirlik firmalarının tatbikat projesi hazırlayıcıları olmaktan ve onlara ekonomik bakımdan bağımlılıktan kurtarılmalıdır.

ODAMIZ XVII. GENEL KURULUNDA KURULLARA SEÇİLEN ÜYELERİMİZ

Bir yanlışlık sonucu Odamız Genel Kurulunda yapılan seçimlerin sonuçları geçen sayımızda verilememiştir. Bu gecikmeden ötürü özür dileriz.

T. M. H.

ODA HAYSİYET DİVANI

(2 yıl sürelidir)

Nezih DEVRES
Affan BALABAN
Celâl ÖZPINAR
Erhan KARAESMEN
Zinde KİP

ODA DANIŞMA KURULU

Her yıl ad çekme ile 1/3 ü değişir.

Ertan ACAROĞLU
Uğur ALKIM
Tankut BALKIR
İlhan BERKTAY
Ünal KARACAN
Fasih ONARMAN
Yılmaz ONAY
İzzettin SİLİER
Mehmet ÖZGÜVEN
Nezih DEVRES
Cevdet KÖSEMEN
Eşref ÖZAND
Ali Rıza BOZKURT
Erhan KARAESMEN
Ahmet SARIGÜL

ODA DENETİM KURULU

Seçkin AYBARS
Hakkı EROLCAY
Asım SİREL

TEKNİK KONGRE YÜRÜTME KURULU

(Üç yıl sürelidir)

Ertan ACAROĞLU
Oğuz ATAY
Yılmaz ONAY
Ergün TOĞROL
Erhan KARAESMEN
Oktar TÜREL

ODA YARDIM FONU KOMİTESİ

(İki yıl sürelidir)

Zafer SOYDAL
Hamit KURANEL
Nizam KAHRAMAN

TMMOB YÜKSEK HAYSİYET DİVANINA ADAY

İzzettin SİLİER

TMMOB YÖNETİM KURULUNA ADAY

Ünal KARACAN
Güney ÖZCEBE
Ali Rıza BOZKURT

TMMOB YÜKSEK DENETİM KURULUNA ADAY

Samim ÖZTEK

Ankara Belediyesi İmar İdare Heyetinin Prensip Kararı

6/4/1971

PRENSİP KARAR No. : 3/1971

Zemin katların kademeli yapılması Hk.

Karar No. : 193

Yenişehir, imarın 1046 ada, 1 sayılı parselinde yapılması düşünülen Bankalar Birliğine ait konkur projelerinde zemin katta 0.00 kotu ile + 0.75 ve + 1.50 m. kotlarına intibak eden bir galeri sistemi bulunduğu ve bu suretle köşe kotlarına uyan bir sistemle binanın zemin üzerine oturduğu görülerek heyetimizin 9.6.1969 gün ve 382 sayılı toplantısında "tasdikli imar çapı ile verilen saçak gabarileri aşılmamak arka cephede tabiî zemin hafredilmemek ve ön cephede kullanılacak zemin kat döşeme kotu talimatnameye uymak şartları ile kotlarda kademeli projelerin İmar Müdürlüğünce tasdik edilebileceği" hususunda karar alındığı,

Bu kere Müdürlüğümüze yapılan müracaatlarda, tabiî zemini yola göre düşük olan parsellerde, zemin katın, yol tarafında çok dar şeritler halinde 0.50 m. kotunda muhafaza edilerek arka kısmın kotunun yükseltildiği ve böylece arka kısmın bodrumunda tertiplenen kısımların tabiî zeminin üstünde bırakılarak ikâmetgâh halinde kullanılmak istendiğinin görüldüğü,

Oysa, Ankara Belediyesi İmar Yönetmeliğinin birinci maddesinin P bendinde zemin kat "döşeme üst seviyesi binanın kot aldığı noktadan en çok 0.50 m. irtifada olan kotlardır" şeklinde tarif edildiği,

Buna göre arazi meylinden dolayı kat kazanabilmek için zemin kat döşeme üst kotu yükseltilerek teklif edilen projelerin tasdikinde tereddüde düşüldüğü,

Konunun 1046 ada 1 sayılı parsel dolayısiyle alınan 382/964 sayılı prensip kararı ve imar yönetmeliğinin 1-P maddesi açısından tetkikiyle karar alınmasının istendiği, Müdürlüğün 30.3.1971 günlü yazısından anlaşıldı.

Yapılan inceleme sonunda : Zemin katların binanın kot aldığı yol cephesi üzerinde bulunmayan piyeslerinin, bina sahasının 2/3 ünü geçmemek ve yarım kat irtifaından fazla olmamak ve saçak gabarileri ile yönetmeliğin diğer hükümlerine uyulmak şartıyle zemin kat kotuna bağlı kalınmaksızın zemin katın kademeli tertibinde sakınca olmadığının prensip kararı olarak ittihazına, Üyeden Hayrettin Ersöz ve Kemâl Özgüney'in bu hususun bir yönetmelik değişikliğine lüzum gösterdiği gerekçesine müsteniden muhalefetleriyle, Heyetimizin 6.4.1971 günlü toplantısında ekseriyetle karar verildi.

3161 sicil numaralı üyemiz Mehmet KAVLAK'ın 9.3.1971 tarihinde vefat ettiğini üzüntüyle bildiririz. Mehmet KAVLAK 1931 yılında Darende'de (Malatya) doğmuş. 1958 yılında İ.T.Ü. Teknik Okulunu bitirmiş, çeşitli bayındırlık işlerinde görev almıştır.

İnşaat Mühendisleri Odası ve Türkiye Mühendislik Haberleri merhuma Tanrı'dan rahmet, ailesine ve dostlarına başsağlığı diler.

4 sicil numaralı üyemiz Esat TUNCEL'in 29.3.1971 tarihinde vefat ettiğini üzüntüyle bildiririz. Esat TUNCEL 1323 (1907) yılında Erzurum'da doğmuş, 1926 yılında Elâzığ Fen Mektebi Alisi'ni, 1939 yılında Teknik Okul Mühendislik Kursunu bitirmiş, uzun seneler çeşitli bayındırlık işlerinde görev almıştır.

İnşaat Mühendisleri Odası ve Türkiye Hühendislik Haberleri merhuma Tanrı'dan rahmet, ailesine ve dostlarına başsağlığı diler.

Yurt dışına kendi hesabına gideceğini yazı ile bildiren 6928 sicil numaralı üyemiz İ. Kutay Özaydın'ın 31.3.1971 tarihinden itibaren Odamızdaki kaydı geçici olarak kapatılmıştır. Duyurulur.

———oOo———

Yurt dışına kendi hesabına gideceğini yazı ile bildiren 5860 sicil numaralı üyemiz A. Yavuz Sakbaş'ın 31.3.1971 tarihinden itibaren Odamızdaki kaydı geçici olarak kapatılmıştır. Duyurulur.

———oOo———

261 sicil numaralı üyemiz Mustafa M. Gün Odamızdan almış olduğu kimlik belgesini yitirdiğinden yenisi düzenlenmiştir. Eskisi geçersizdir.

———oOo———

5595 sicil numaralı üyemiz Recep Bakaroğlu Odamızdan almış olduğu kimlik belgesini yitirdiğinden yenisi düzenlenmiştir. Eskisi geçersizdir.

3535 sicil numaralı üyemiz Hasan Hasbi Serdal'ın adı Hasan Hasbi Serdar olarak değişmiştir. Duyurulur.

———oOo———

4563 sicil numaralı üyemiz Nurettin Balaman Odamızdan almış olduğu kimlik belgesini yitirdiğinden yenisi düzenlenmiştir. Eskisi geçersizdir.

———oOo———

349 sicil numaralı üyemiz Zeki Zerenler Odamızdan almış olduğu kimlik belgesini yitirdiğinden yenisi düzenlenmiştir. Eskisi geçersizdir.

———oOo———

Aşağıda adları yazılı üyelerimizin adresleri bilinmemektedir. Kendileri hakkında bilgi sahibi olanların Odamıza veya Elâzığ Şubesine bildirmelerini rica ederiz.

Nihat Tarkan, Durmuş Kılıç, Kılıçaslan Onat, Ahmet Ketencigil, Haydar Tin, Bekir Hamurculu, Sami Özçırpıcı, Temel A. Kalkan, Özcan Paksu, M. Nedim İlkinyakar, Nuretin Kızıltunç Teoman Kartalkaya.

DUYURULAR

Bazı üyelerimizin, kamu kesiminde 657 sayılı Devlet memurları kanunu kapsamı içinde çalıştıkları halde, türlü biçimlerde serbestçe mühendislik hizmetleri yapmakta oldukları Odamıza şikâyet edilmektedir.

657 sayılı Devlet memurları kanununun statik çerçevesinde teknik hizmetlerin gereği gibi görülemeyeceğinin Odamızca bilinen ve savunulan bir gerçek olması,

Sözü edilen kanunun teknik personeli bir anlamda cezalandırarak sosyal ve ekonomik haklarını geriye götürdüğünü bilerek hakların alınması ve hizmet gereklerinin sağlanması için kavganın sürdürülmesine de kararlı bulunulması ile birlikte,

Odamız, bir statü içinde bulunan üyelerimizin bunun koşullarına uymaları gereğini de zorunlu sayar. Serbest çalışanlarla hizmetin kalitesi zararına, genel olarak hizmetin değerini düşürücü ve yasa dışı çalışmaların Odamızca hoş görülmeyeceğine, bu gibilerin hakkında gereken işlemin yapılacağına üyelerimizin bilgisini ve bu konuda da Yönetim Kuruluna yardımcı olunmasını rica ederiz.

YÖNETİM KURULU

Odada kayıtlı Mühendislik ve Müşavirlik Bürolarının her yıl tescillerinin yenilenmesi Yönetmelik gereğidir.

Bu itibarla tescil yenileme ücreti 100,— TL. nın Oda'ya veya işaret edilen Banka, hesap numaralarına ödenmesini rica ederiz.

İMO

Banka hesap numaraları :

İş Bankası Yenişehir Şubesi 694.

Ziraat Bankası Kızılay Şubesi 630/188.

———oOo———

Dergimizin 190. sayısında yayınlanmış bulunan Yapı İşlerinde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği tüzüğü konusunda Sayın üyelerimizin düşüncelerini incelenmek ve gereğinde Oda görüşü olarak ilgili katlara iletilmek üzere Odamıza bildirmelerini rica ederiz.

Devlet Daire ve Müesseseleriyle Belediye hizmetlerinde bulunan Yük. Mühendis, yük Mimar, Mühendis, Mimar ve Fen memurlarının çalışma saatleri dışında bile olsa ücretli veya ücretsiz hususi suretle sanatlarını icra edemiyeceklerine ilişkin 3458 sayılı mühendislik ve mimarlık hakkındaki kanunun 9. maddesi ile 657 sayılı Devlet memurları kanununun aynı konudaki yasaklayıcı hükümlerine karşılık bu kuruluşlardaki bazı üyelerin dolaylı ya da açık olarak serbest iş yaptıklarına ilişkin bazı yakınmalar olmaktadır.

Bu şekilde meslek icra edenlerin isimlerinin Odamıza bildirilmesi sayın üyelerimizden rica olunur.

———oOo———

İ.T.Ü. İnşaat Fakültesi Yayınlarını gösteren bir katalog Odamız kitaplığına gelmiştir.

İlgilenen üyelerimize duyurulur.

Ülkemizde Mühendislik ve Mimarlık unvanlarının kullanılması ve bu mesleklerin yapılabilmesi yasalarla sınırlanmıştır.

Bu yasalara göre, Yurt içinde öğrenim yapanların diplomaya, Yurt dışında öğrenim yapanların ayrıca ruhsatnameye sahip ve Meslek Odalarına üye olmaları ve üyeliklerini sürdürmeleri zorunludur.

Diploması ya da ruhsatnamesi olmayanlarla, Odaya kayıtlı bulunmayan ve üyeliklerini sürdürmeyenlerin Kamu ve Özel kesimde çalışmalarını ve çalıştırılmalarını yasalar suç saymış, bunlar hakkında ağır para ve hapis cezalarını ön görmüştür.

Yukardaki açıklamaya göre herhangi nedenle Odaya kayıtlı olmayanların hangi işte, kimin tarafından, hangi görevle çalıştırıldığının Odaya bildirilmesine yardımcı olmalarını üyelerimizden rica ederiz.

Oda kitaplığına alınması istenilen yerli ve yabancı teknik yayın ve periyodiklerin yapılacak seçime esas olmak üzere Odamıza bildirilmesini rica ederiz.

YÖNETİM KURULU

———oOo———

Cidde Büyükelçiliği Ticaret Ateşeliğinden aldığımız bir yazıda; Cidde'de faaliyet göstermekte olan S. D. and Watson Mühendislik Müşavirlik firmasının yurdumuzdan istemiş olduğu Türk Mühendislerinden başvuranların sayısının ihtiyaçtan çok olduğu, bu nedenle firmanın Türk Mühendislerine ihtiyacının olmadığı belirtilerek durumun üyelerimize duyurulması suretiyle başvurmaların önlenilmesi istenilmiştir.

Sayın üyelerimize duyurulur.

Yılı içinde ödenmiyen aidatın % 50 ve iki yılda ödenmiyen aidatın % 75 artırımlı olarak ve kanun yollarından kovuşturma ile tahsili zorunludur.

Üyelerimizin fazla ödeme ve yönetim kurulumuzun kanun yollarına başvurma durumunda kalmaması için aidat borçlarının tezelden ödenmesini önemle rica ederiz.

Yönetim Kurulu

TİMYAD'dan Duyuru

1 — 6.3.1971 günü (TİMYAD) ın, 11. Normal Genel Kurul toplantısı, üyelerimizin büyük bir ilgisizliği içinde yapıldı. İlgisizliğin derecesini anlatmak için şu küçük gerçeğin yeteceği kanısındayız; başkanlık divanını güçlükle sağlayabildik. Üyelerimizin Genel kurullarımıza daha yakın ilgi göstermelerini, bu husustaki başarımızı çoğaltabilmek için, candan rica edeceğiz.

2 — Üyelerimizden (36) ve (33) sicil numaralarında kayıtlı Sayın YUSUF BALİBAŞ ve Sayın ESAT TUNCEL'i kaybettiğimizi üzülerek bütün meslekdaşlarımıza duyururuz. Bu nedenle, sayın meslekdaşlarımızın kederli ailelerine ve tüm meslekdaşlarımıza baş sağlığı dileriz. Yukarda belirtilen zevata ODAMIZCA On'arbin lira ödenmiştir. Kurulduğumuz 11 yıldan beri 31 üyeye ve bu yıl içinde üç üyemize yardım yapma olanaklarına kavuştuğumuz için Yönetim Kurulunuz bahtiyarlık duymaktadır. Aynı bahtiyarlığı bütün üyelerimizle de paylaştığımız kanısındayız.

3 — Odamız üyelerinin vefatı halinde bütün üyelerin, onbin lira verilirmiş gibi Mart ayı içinde de bazı üyemiz eşlerinin odamıza baş vurarak onbin liranın ödenmesini istemektedirler. Bütün meslekdaşlarımızdan, kendilerinin de bu duruma düşmemek için (TİMYAD) a üye olmakta acele etmelerini rica edeceğiz.

4 — Geçen yıl yalnız giriş taksitlerini veren ve başka ödeme yapmayan (150) üyemizi çıkarmak zorunda kalmıştık. Bu yıl da, iki üç seneden beri ödeme yapmadıkları için (80) üyemizi daha çıkarmak zorunda kaldığımızı üzülerek arz ederiz. Bu üyelerimizden her hangi biri TİMYAD'a üyeliklerinin devamını arzuladıkları takdirde bir taksit karşılığı 10 lira dahi göndermiş olsalar, işlemin derhal durdurulacağını bilgilerine arz ederiz.

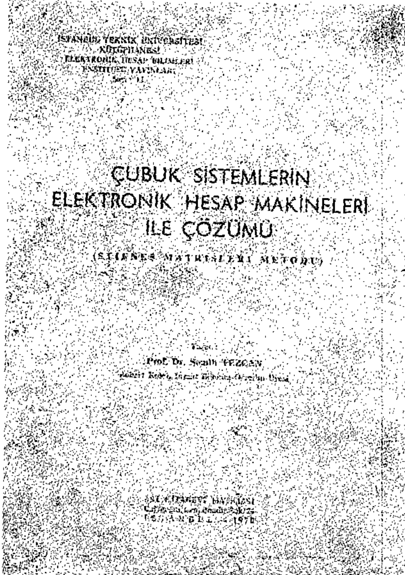
5 — TİMYAD'a üye olanlar onbin liraya muhtaçmış gibi çok yanlış bir mana vermek, sosyal hizmet bakımından çok yanlış bir düşüncedir. Bugün hepimiz 31 üyemize yardım etmiş olmanın hazzı içinde olduğumuza kaniiz. Diğer meslekdaşlarımızdan da bu hazzı paylaşmalarını rica ediyoruz. Bunun için de varlıklı varlıksız bütün arkadaşlarımızı; bu sosyal göreve katılmağa davet ederiz.

6 — TİMYAD'a üye olmak için, Odaya iki satırlık bir mektupla bu isteğinizi belirtmek yeterlidir. Ayrıca Yapı Kredi Bankası Yenişehir Şb. 925 - 206 sayılı hesaba 10 lira yatırmış olmaları gerekmektedir. İlk amacımız olan bin üyeye ulaşmak için üyelerimizin yardımcı olmalarını candan dileriz.

Bütün meslekdaşlarımızı bir birimize en felâketli günlerinde yardıma koşmağa çağırır ve cümleye sağlıklar ve işlerinde başarılar dileriz.

T İ M Y A D
Türk İnşaat Mühendisleri
Yardımlaşma Derneği

KİTAPLAR ARASINDA

ÇUBUK SİSTEMLERİN ELEKTRONİK HESAP MAKİNELERİ İLE ÇÖZÜMÜ

'STİFNES MATRİSLERİ METODU'

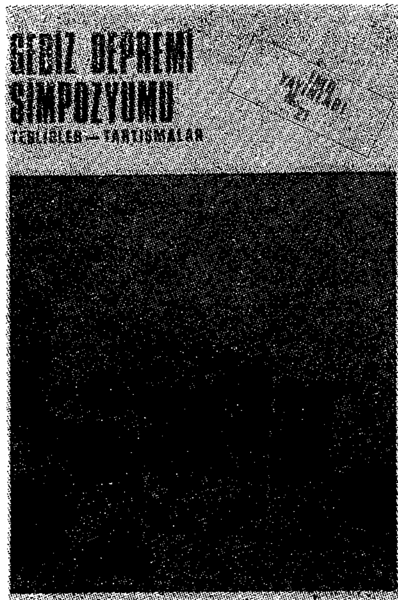
Yazan :

Prof. Dr. Semih TEZCAN

Robert Kolej, İnşaat Bölümü Öğretim Üyesi

Bu kitapta verilenler, esas itibarı ile, İstanbul Teknik Üniversitesi Elektronik Hesap Bilimleri Enstitüsü tarafından 1 Nisan - 6 Mayıs 1967 tarihleri arasında tertip edilen bir seri konferansta bahsedilen konuların derlenip genişletilmesinden ibarettir. Konuyu takip edebilmek için elektronik hesap makineleri hakkında bilgi sahibi olmaya ve Fortran Programlama lisanını bilmeye lüzum yoktur. Okuyucunun, yapı statiğinin temel kavramlarını bilmesi ve matris notasyonlarına aşina olması kâfidir.

İÇİNDEKİLER

GEDİZ DEPREMİ SİMPOZYUMU
Tebliğler - Tartışmalar

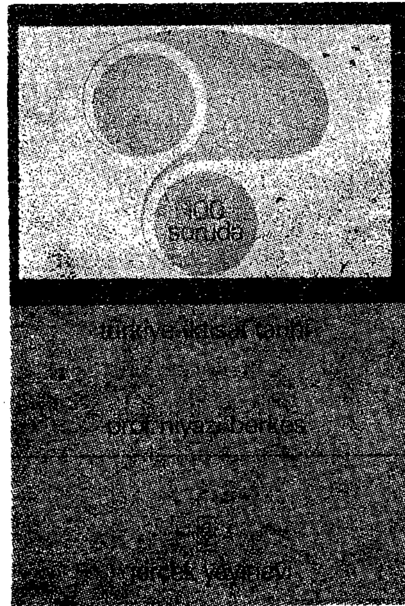
Bu yayına esas teşkil eden simpozyum İnşaat Mühendisleri Odası Teknik Yayın ve Araştırma Komitesi Başkanı Dr. Erhan Karaesmen yönetiminde İmar ve İskân Bakanlığı Deprem Araştırma Enstitüsü Başkanı Alkut Aytun ve ayni Daire uzmanlarından Halûk Aktan'dan kurulu bir Komitece 19 - 20 Haziran, 1970 tarihlerinde İmar ve İskân Bakanlığı toplantı salonunda oluşturulmuştur.

Kitap simpozyuma sunulan tebliğleri ve bu tebliğler üzerinde açılan tartışmaları ihtiva etmektedir.

354 sayfa
Fiatı 30.— TL.

İsteme adresi : İnşaat Mühendisleri Odası, Selânik Cad. No. 19/1

İMO Yayınları No. : 29.

TÜRKİYE İKTİSAT TARİHİ

Yazan : Prof. Niyazi Berkes

Gerçek Yayınevi

Kitabın birinci cildinde Osmanlı - Türk ekonomik tarihinin politik temelleri üzerinde durulmuş Osmanlı devletinin ne tip bir devlet olduğu; Osmanlı düzeninin tipik örgütleri, siyasal yapısı, dayandığı sosyal sınıflar; Osmanlı padişahının niteliği; kulluk kurumu, ulemanın yeri; Devletin gelir kaynakları ve giderleri; Osmanlı toplumunun iç çelişkilerinin neden devrime yolaçmadığı; Batıdan gelen altın ve gümüş akımının sonuçları; Osmanlı devletinin nasıl Batı dünyasının bir parçası haline geldiği konuları cevaplandırılmaya çalışılmış. Yazar bu politik kuruluş temellerini doğru olarak kavramadan Osmanlı tarihinin ekonomik yanının anlaşılamayacağını iddia ediyor.

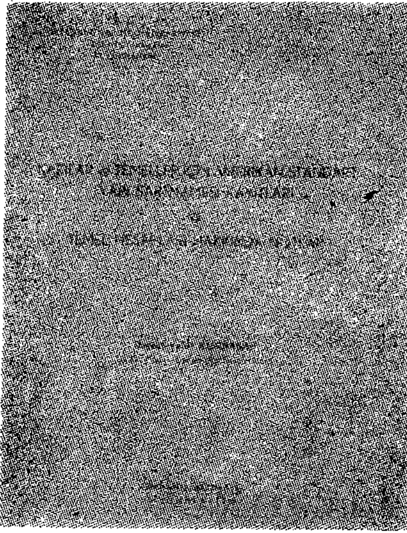
Ancak bundan soradır ki 2. ciltte bu temeller üzerinde oluşan ekonomi anlatılmış.

1. cilt 144 sayfa 7,5 lira,

2. cilt 376 sayfa 15.— lira,

İsteme adresi :

Gerçek Yayınevi, Cağaloğlu Yokuşu, Saadet İş Hanı Kat 4 - İstanbul.

KAZILAR ve TEMELLER İÇİN AMERİKAN STANDART YAPI ŞARTNAMESİ KAYITLARI VE TEMEL HESAPLARI HAKKINDA NOTLAR

Yazan :
Doçent Vahit KUMBASAR
İ.T.Ü. Teknik Okulu
Öğretmenlerinden

Bu kitap, öğrencilere ve yeni hayata atılmış tecrübesi az mühendislere temel projesi tanziminde ve projelerin tatbikinin kontrolünde yardımcı olmak gayesi ile yazılmıştır.

İçindekiler :